

**PRETENDENTŲ Į TEISĖJUS ATRANKOS KOMISIJOS
2011-10-01–2012-10-01
VEIKLOS ATASKAITA**

Vilnius, 2012

TURINYS

ĮVADAS	3
ATRANKOS KOMISIJOS SUDĖTIS IR SUDARYMAS	4
ATRANKOS KOMISIJOS VEIKLA	6
<i>Atranka į apylinkių teismus</i>	10
<i>Atranka į aukštesnius teismus</i>	16
<i>Atranka į teismų vadovus.....</i>	20
<i>Norinčių persikelti į tos pačios pakopos teismus atranka.</i>	25
<i>Norinčių persikelti į žemesnės pakopos teismus atranka</i>	26
ATRANKOS KOMISIJOS ĮGYVENDINTI PASIŪLYMAI.....	27
PASIŪLYMAI ATRANKOS PROCESO TOBULINIMUI	28
APIE ATRANKOS KOMISIJOS VEIKLĄ TRUMPAI.....	29

Nuo kiekvieno teisėjo profesionalumo ir padorumo priklauso žmonių pasitikėjimas teismais ir teisingumu. Todėl išskirtinis dėmesys turi būti skiriamas ne formaliems teisinio darbo stažo ir panašioms kriterijoms, bet svarbiausia – profesinei kvalifikacijai, dalykinėms ir asmeninėms savybėms, nepriekaištingai reputacijai.

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia
Grybauskaitė

ĮVADAS

Siekiant sustiprinti visuomenės pasitikėjimą teismais, iš esmės spręsti teismų uždarmo problemą ir į teisėjų pareigas skirti tinkamiausius asmenis, įtvirtinti griežtesnius reikalavimus pretendents į teisėjus ir teisėjų karjeros siekiantiems teisėjams, nustatyti objektyvias teisėjų atrankos procedūras, 2003 metų pradžioje Lietuvos Respublikos Prezidento iniciatyva Lietuvos Respublikos teismų įstatyme buvo įtvirtintas Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos (toliau – Atrankos komisija) institutas.

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, vadovaudamasi Teismų įstatymo 55¹ str. bei užtikrindama rotacijos principo teismų sistemoje įgyvendinimą, 2011 m. rugsėjo 16 d. dekretu Nr. 1K-822 suformavo naują Pretendentų į teisėjus atrankos komisiją. Tai devintoji Atrankos komisija, sudaroma nuo 2003 metų pradžios. Naujos sudėties komisija, sudaryta iš teismų bei visuomenės atstovų, 2011 m. spalio 4 d. susirinko į pirmąjį posėdį. Nuo paskyrimo dienos iki 2012 m. spalio 1 d. ši komisija posėdžiavo 16 kartų.

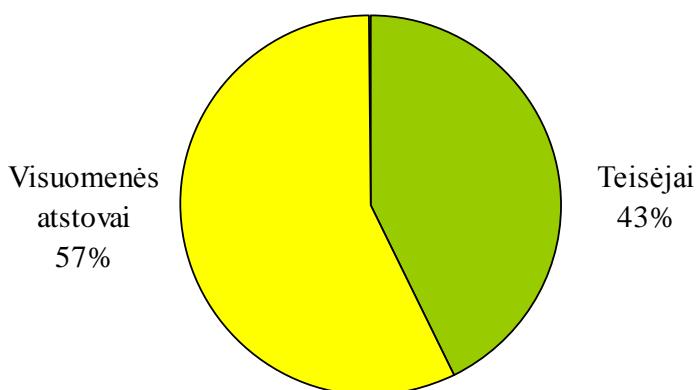
Siekdama viešumo, skaidrumo ir atskaitingumo principų įgyvendinimo Lietuvos teismų sistemoje, Atrankos komisija pristato savo veiklą visuomenei, pateikdama metų veiklos ataskaitą apie atliktus darbus bei ataskaitiniu laikotarpiu pasiektus rezultatus, taip sukurdamą naują Atrankos komisijos atsikaitymo visuomenei tradiciją.

ATRANKOS KOMISIJOS SUDĖTIS IR SUDARYMAS

Atrankos komisija – pagal Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 55¹ straipsnio nuostatas sudaryta komisija, kurios veiklos tikslas yra padėti Respublikos Prezidentui atrinkti tinkamiausius kandidatus teismų teisėjų, pirmininkų, pirmininkų pavaduotojų, skyrių pirmininkų pareigoms užimti.

Atrankos komisiją iš septynių asmenų trejiems metams sudaro Respublikos Prezidentas. Komisijoje dirba skirtingo profesinio statuso nariai – ne tik teisėjai praktikai, bet ir visuomenės atstovai: trys komisijos nariai turi būti teisėjai ir keturi – visuomenės atstovai.

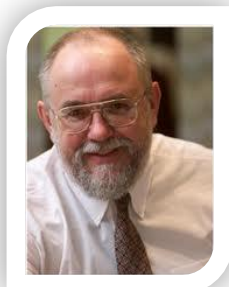
1 pav. Atrankos komisijos narių sudėtis pagal profesinį statusą

Respublikos Prezidentas iš Atrankos komisijos narių skiria komisijos pirmininką. Siekiant užtikrinti komisijos narių nešališkumą, nepriklausomumą bei objektyvumą, Įstatymų leidėjas nustatė draudimą Teisėjų tarybos nariams būti paskirtais Atrankos komisijos nariais. Įvairių sričių specialistų, žiniasklaidos atstovų ir teisės mokslininkų dalyvavimu Atrankos komisijoje siekiama objektyvios ir skaidrios teisėjų atrankos bei teismų sistemos atvirumo visuomenei didinimo.

Šiuo metu Atrankos komisijos nariai yra:

PIRMININKAS

EUGENIJUS LAURINAITIS
Vilniaus universiteto Medicinos
fakulteto Psichiatrijos klinikos
docentas. Komisijos pirmininku
paskirtas nuo 2012-04-28

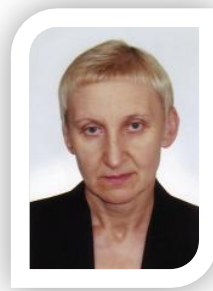
NARIAI

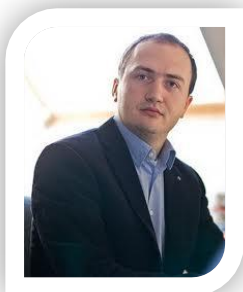
JULIJA KIRŠIENĖ
Vytauto Didžiojo universiteto Teisės
fakulteto dekanė, profesorė

RŪTA MICKEVIČIENĖ
Lietuvos apeliacinio teismo teisėja

LAIMĖ BALTRŪNAITĖ
Lietuvos vyriausiojo
administracinio teismo teisėja

SERGEJUS MURAVJOVAS
Viešosios įstaigos „Transparency
International“ Lietuvos skyriaus
direktorius. Nuo 2012-04-28 pakeitė
komisijos narį Vilniaus universiteto
Teisės fakulteto Viešosios teisės
katedros docentą Zenoną
Namavičių

EGIDIJUS BARANAUSKAS
Lietuvos Aukščiausiojo Teismo
teisėjas, Mykolo Romerio
universiteto Teisės fakulteto Verslo
teisės katedros docentas

AURIMAS PEREDNIS
Žurnalistas

ATRANKOS KOMISIJOS VEIKLA

Atrankos komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos teismų įstatymu, kitais Lietuvos Respublikos įstatymais bei teisės aktais, Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos darbo tvarkos aprašu, Respublikos Prezidento patvirtintais Pretendentų į apylinkės teismo teisėjus atrankos kriterijais, Teisėjų tarybos patvirtintais Teisėjų karjeros siekiančių asmenų atrankos nuostatais ir Teisėjų karjeros siekiančių asmenų vertinimo kriterijais. Be šių komisijos darbą reglamentuojančių teisės aktų Atrankos komisijos nariai, įgyvendindami jiems pavestus įgaliojimus, savo veikloje vadovaujasi kolegialumo, nešališkumo, nepriklausomumo, objektyvumo ir teisėtumo principais.

Atrankos komisija vykdo šias atrankas:

- pretendentų į apylinkės teismo teisėjų vietas;
- teisėjų karjeros siekiančių asmenų;
- teisėjų, siekiančių karjeros tos pačios pakopos teismuose;
- teisėjų, pageidaujančių būti perkeltais į kitą tos pačios pakopos teismą arba į kitos jurisdikcijos tos pačios pakopos teismą;
- teisėjų, pageidaujančių būti paskirtais į žemesnės pakopos teismą arba į kitos jurisdikcijos žemesnės pakopos teismą.

Atrankos komisijos posėdžiai paprastai vyksta Nacionalinės teismų administracijos patalpose. Nacionalinė teismų administracija aptarnauja Atrankos komisiją ir yra atsakinga už šio komisijos dokumentų rengimą, tvarkymą ir apskaitą.

Atrenkant pretendentes į laisvas arba atsilaisvinsiančias apylinkės teismo teisėjų vietas, įvertinamos kiekvieno pretendento profesinės žinios ir įgūdžiai, gebėjimas teorines žinias ir įgūdžius taikyti praktiškai, darbo teisėju arba kito teisinio darbo stažas, atsitiktiniu būdu parinkti teismo posėdžių garso įrašai, kiti kiekybiniai ir kokybiniai teisinės veiklos rodikliai, etikos reikalavimų laikymasis profesinėje ir kitoje veikloje, mokslinė ir pedagoginė veikla, papildomai atsižvelgiama į teismo, kuriame teisėjas dirba ir į kurį pretenduoja, teisėjų kolektyvo nuomonę. Vertindama pretendentes, komisija susipažįsta su kiekvieno iš jų pateiktais dokumentais – biografine pažyma, gyvenimo ir darbinės veiklos aprašymu, rekomendacijomis, teismo, į kurį asmuo pretenduoja, nuomonėmis, Teisėjų veiklos vertinimo komisijos dokumentais, kita svarbia informacija.

2 pav. Pretendentų į teisėjus atrankos komisija posėdžiauja

Po dokumentų vertinimo vyksta pretendentų atranka žodžiu – kiekvienas pretendentas kviečiamas į pokalbį. Ataskaitiniu laikotarpiu Atrankos komisija susitiko su 469 pretendentais. Vidutiniškai vienam pretendentui buvo skiriama po 0,25 val. komisijos darbo laiko. Per pokalbį su kiekvienu atrankoje dalyvaujančiu asmeniu Atrankos komisija įvertina, kurie iš jų yra tinkamiausi būti paskirti į pareigas, ir savo išvadą dėl pretendentų į laisvas arba atsilaisvinsiančias teismo teisėjų, teismų vadovų vietas pateikia Respublikos Prezidentui.

Atrankos komisija, vadovaudamasi Respublikos Prezidento patvirtintais atrankos kriterijais, savo išvadoje motyvuotai nurodo vieną ar kelis asmenis, tinkamiausius būti paskirtais į pretenduojamas pozicijas. Atrankos komisijos išvados Respublikos Prezidento nesaisto, o tai reiškia, jog Prezidentas po pokalbio su kiekvienu kandidatu bei, įvertinęs papildomą tik valstybės vadovams teikiamą informaciją apie kandidatą, turi teisę pasirinkti nebūtinai tą asmenį, kurį komisija įvertino geriausiai. Prezidentas, priimdamas galutinį sprendimą dėl tinkamiausio kandidato, vadovaujasi ne tik Atrankos komisijos išvadomis, papildoma informacija, pretendento atsakymais į Prezidento klausimus, užduotus pokalbio metu Prezidentūroje, bet ir savo prioritetiniais kriterijais.

Ataskaitiniu laikotarpiu 25 tinkamiausiais įvardinti pretendentai buvo paskirti teisėjais į apylinkių teismus, iš jų 3 perkelti į apylinkių teismus iš kitų apylinkių teismų. Trim atvejais Lietuvos Respublikos Prezidento ir Atrankos komisijos nuomonės išsiskyrė dėl tinkamiausiais pripažintų pretendentų, t. y. Prezidentas į pareigas paskyrė 3 pretendentus, kurių Atrankos komisija nebuvo įvardinusi kaip tinkamiausių.

21 tinkamiausiu įvardintas pretendentas buvo paskirtas aukštesnės pakopos teismų teisėju, iš jų 2 teisėjai buvo perkelti į kitos jurisdikcijos tos pačios pakopos teismus, 1 pretendentas nebuvo įvardintas kaip vienas iš tinkamiausių, bet Prezidentas paskyrė jį į aukštesnės pakopos teismą.

11 asmenų, pretenduojančių tapti teismų vadovais, buvo įvardinti kaip tinkamiausi, iš jų 1 pretendentas, Atrankos komisijos nurodytas kaip tinkamiausias, buvo paskirtas apylinkės teismo pirmininko pavaduotoju; 9 pretendentai, Atrankos komisijos įvardinti kaip tinkamiausi, paskirti teismų pirmininkais; 1 pretendentas – paskirtas skyriaus pirmininku ir tik 1 pretendentas nebuvo įvardintas kaip tinkamiausias, bet Prezidentas paskyrė jį teismo pirmininku.

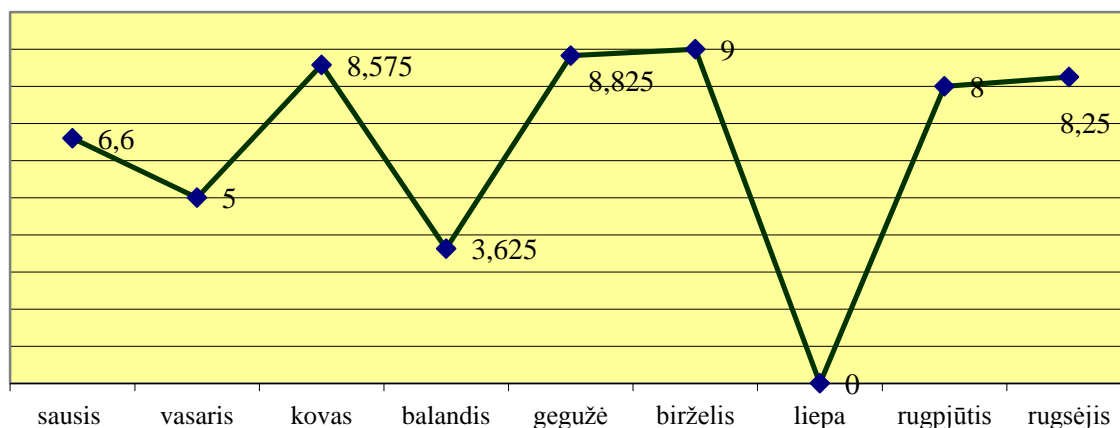
Taigi surinkti duomenys rodo, jog Prezidento ir Atrankos komisijos narių nuomonės dėl pretendentų, pripažintų tinkamiausiais užimti teisėjo ar teismo vadovo pareigas, sutampa net 91,94 proc. Tik 5 atvejais Respublikos Prezidentas paskyrė į pareigas asmenis, kurie nebuvo įvardinti tarp tinkamiausių pretendentų, tačiau ir šiuo aspektu pastebėtina, kad dalis šių asmenų buvo pripažinti tinkamais vėlesnėse atrankose, nei įvardinti tarp tinkamiausių asmenų pretendentai buvo pasirinkti po to, kai iš pareigų pasitraukė asmuo, įvardintas tinkamiausiu, ir pan.

Atrankos komisija ataskaitiniu laikotarpiu iš viso 86 pretendentus pripažino tinkamiausiais į 30 teisėjų vietas; 25 – į 19 pirmininkų vietas; 1 – į 1 pirmininko pavaduotojo vietą; 19 – į 6 apygardų teismų teisėjų vietas; 10 – į 4 apygardų administracinių teismų teisėjų vietas; 5 – į 3 Lietuvos apeliacinio teismo teisėjų vietas; 5 – į 3 Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų vietas¹.

Iš viso ataskaitiniu laikotarpiu Atrankos komisija posėdžiavo 16 kartų (rinkosi 19 kartų, kadangi kai kurie posėdžiai vyko ne vieną dieną), t. y. apie 116 val. (vidutiniškai vienas posėdis truko apie 7,25 val.).

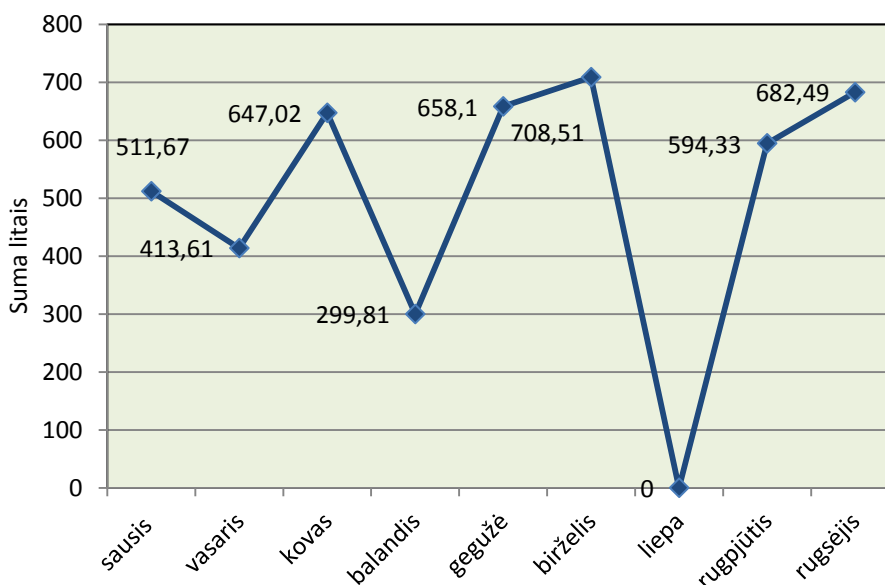
¹ Atkreiptinas dėmesys, kad Atrankos komisija į vieną laisvą/atilaisvinsiančią teisėjo vietą pripažįsta tinkamiausiais visus pretendentus, kurie, komisijos nuomone, yra tinkamiausi. Todėl į vieną laisvą teisėjo vietą gali būti siūlomi ir 8 pretendentai.

3 pav. Vieno Atrankos komisijos nario vidutiniškai išdirbtas laikas nuo 2012-01-01 iki 2012-09-30

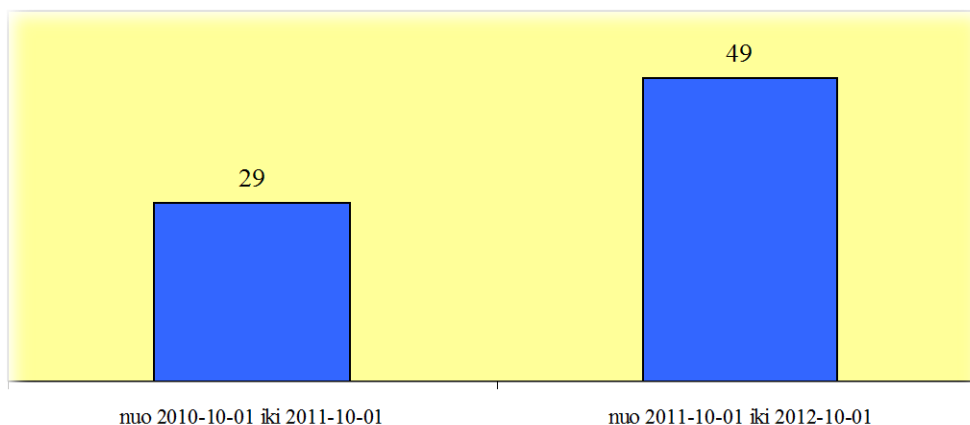
Nuo 2012 m. sausio 1 d., įsigaliojus Teismų įstatymo pakeitimams, visuomenės atstovams už atliekamą darbą Atrankos komisijoje mokamas atlyginimas. Prieš tai buvęs teisinis reguliavimas, kai už darbą komisijoje nebuvo mokama, ne tik apsunkino šios institucijos darbą (būdavo ypač sudėtinga derinti posėdžių laiką prie visuomenės atstovų laisvo nuo pagrindinių pareigų laiko), bet ir kėlė pagrįstų abejonų dėl komisijos narių visuomenės atstovų diskriminavimo komisijų narių teisėjų atžvilgiu, kuriems dėl papildomo darbo komisijoje yra mažinamas tiesioginio darbo krūvis. Tinkamai suregulavus apmokėjimo už darbą Atrankos komisijoje klausimą, užtikrinamos vienodos sąlygos visiems komisijos nariams aktyviai dalyvauti komisijos veikloje. Nuo 2012 m. sausio 1 d. iki rugsėjo 30 d. Nacionalinė teismų administracija keturiems Atrankos komisijos nariams visuomenės atstovams iš viso išmokėjo 4515,54 Lt už darbą komisijoje.

4 pav. Komisijos nariams visuomenės atstovams išmokėtas darbo užmokestis nuo 2012-01-01 iki 2012-09-30

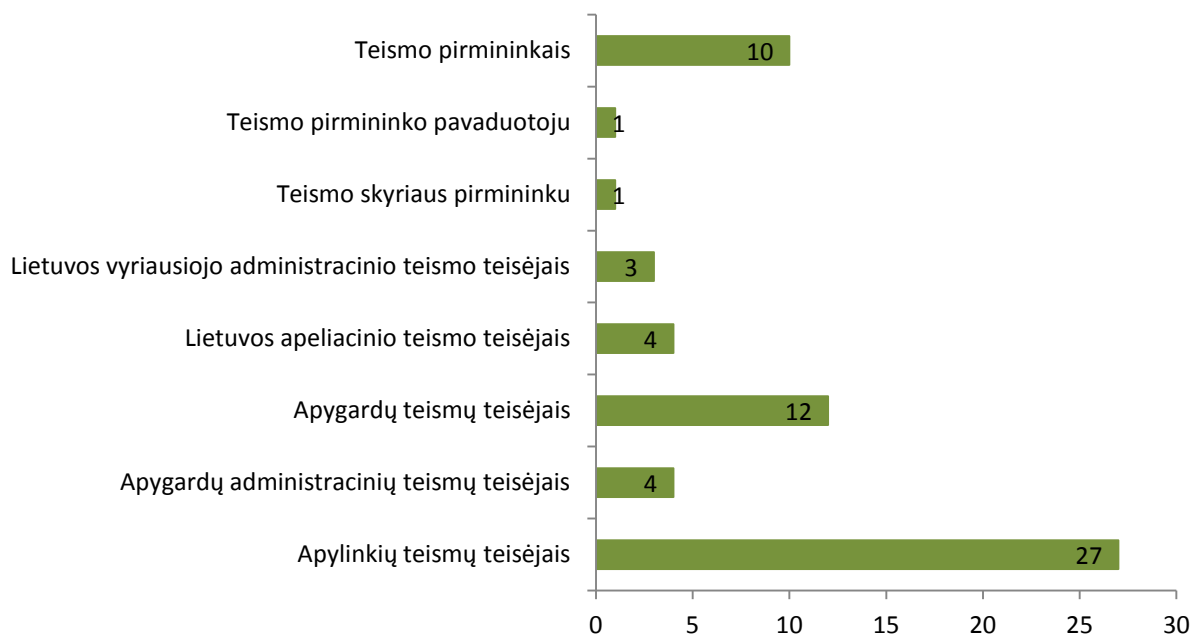
Nuo 2011 m. spalio 1 d. vykusiose atrankose į teisėjus, teismų vadovų pareigas dalyvavo 469 pretendentai. Per ataskaitinį laikotarpį Atrankos komisija surašė ir pateikė Respublikos Prezidentui 49 išvadas, t. y. 1,7 karto daugiau nei per tą patį laikotarpį nuo 2010-10-01 iki 2011-10-01 (29 išvados).

5 pav. Atrankos komisijos Lietuvos Respublikos Prezidentui pateiktų išvadų dinamika

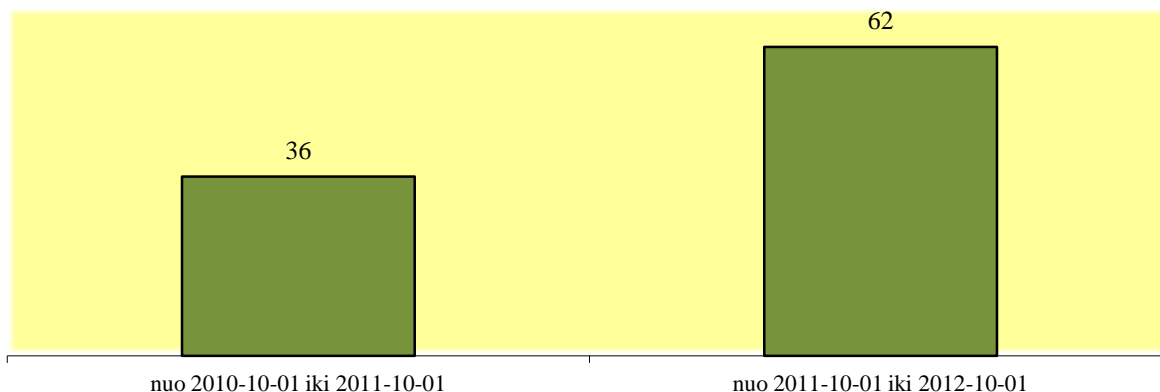
Ataskaitiniu laikotarpiu vykusiose atrankose dalyvavę asmenys buvo paskirti:
 teismo pirmininku – 10;
 teismo pirmininko pavaduotoju – 1;
 teismo skyriaus pirmininku – 1;
 Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėju – 3;
 Lietuvos apeliacinio teismo teisėju – 4;
 apygardos teismo teisėju – 12;
 apygardos administracinio teismo teisėju – 4;
 apylinkės teismo teisėju – 27.
 Iš viso – 62 asmenys.

6 pav. Pretendentų, paskirtų į pareigas nuo 2011-10-01 iki 2012-10-01, skaičius

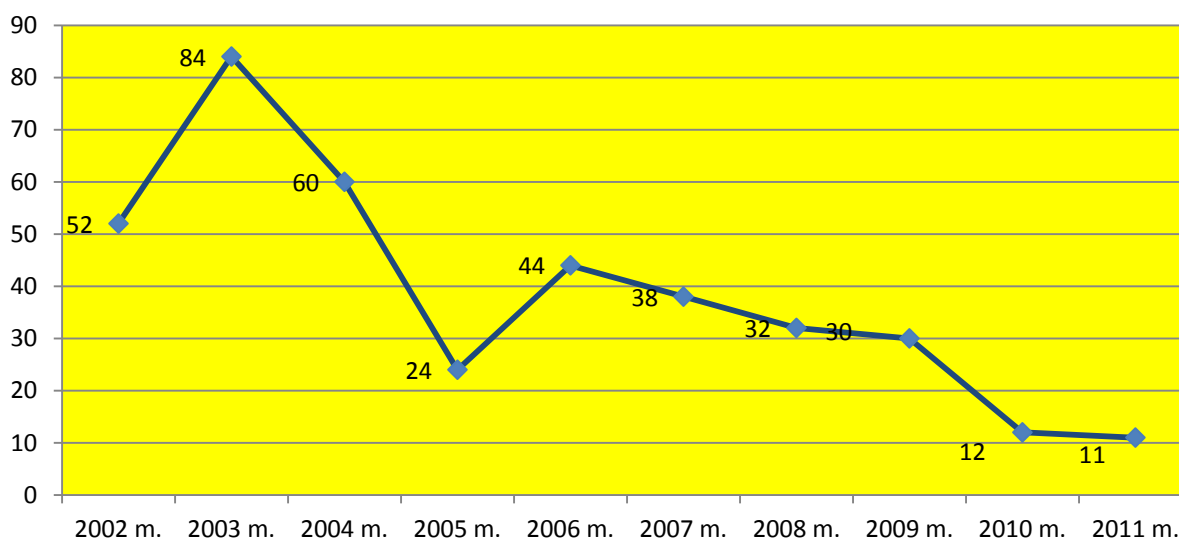
Pastebima, kad ataskaitiniu laikotarpiu gana reikšmingai padidėjo į pareigas paskiriamų pretendentų skaičius: 2010-10-01–2011-10-01 teisėjais, teismo pirmininkais buvo paskirti 36 pretendentai. Taigi 2011-10-01–2012-10-01 į pareigas buvo paskirta 13,22 procento atrankose dalyvavusių pretendentų, o 2010-10-01–2011-10-01 – 10,2 procento.

7 pav. Paskirtų į pareigas pretendentų skaičiaus dinamika

Toks paskyrimų į pareigas skaičiaus didėjimas proporcingai lemia laisvų etatų teismuose skaičiaus mažėjimą, o tai turi tiesioginės įtakos teisėjų darbo krūvio paskirstymui, bylų nagrinėjimo terminų trumpėjimui.

8 pav. Laisvų teisėjų etatų skaičiaus dinamika

Atranka į apylinkių teismus

Lietuvos Respublikos piliečiai, atitinkantys Teismų įstatyme nustatytus reikalavimus pretendentui į apylinkės teismo teisėjus bei pageidaujantys dirbti teisėjais pirmosios instancijos teismuose, dalyvauja pretendentų atrankoje į apylinkės teismo teisėjų vietas.

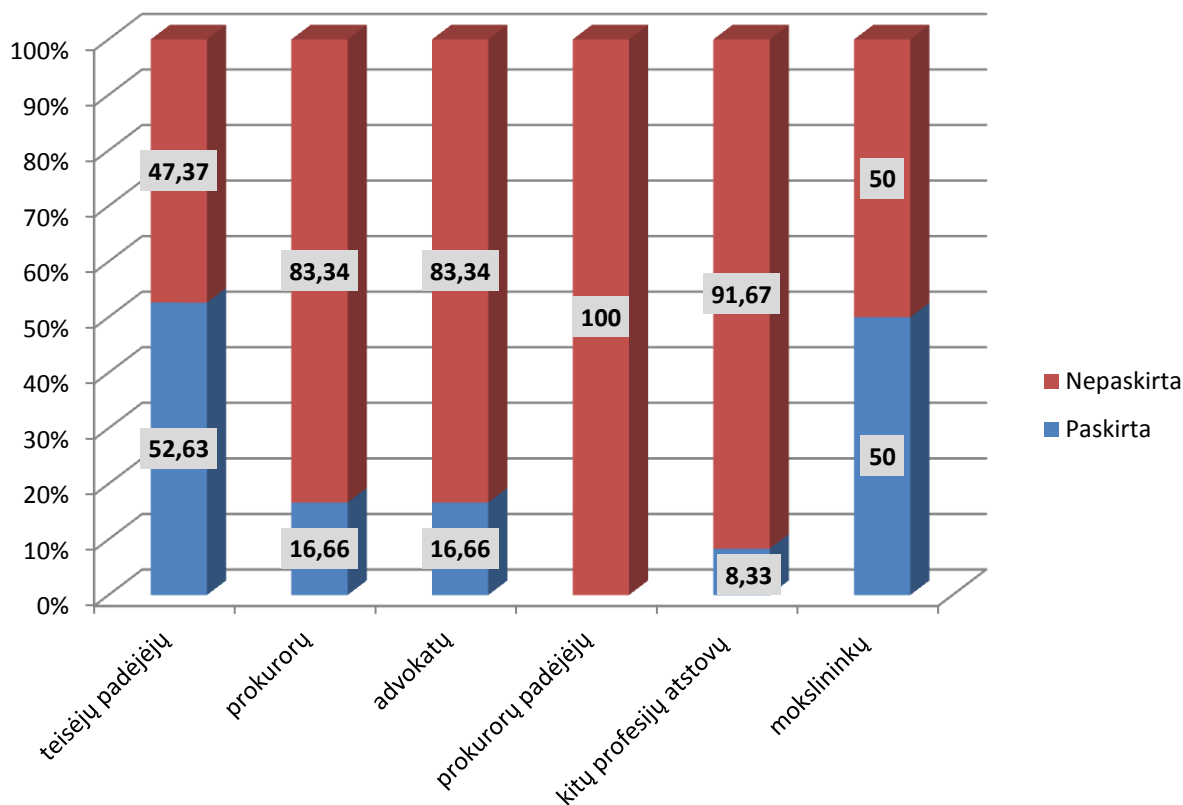
Ataskaitiniu laikotarpiu 319 pretendentų pretendavo į 35 laisvas apylinkių teismų teisėjų vietas, iš jų 43 į paskelbtas atrankas neatvyko. Į atrankas atvyko ir buvo vertinami 276 pretendentai, iš jų 9,78 proc. buvo paskirti teisėjais. Taigi konkurencija tarp pretendentų gana didelė – į vieną laisvą apylinkės teismo teisėjo vietą ataskaitiniu laikotarpiu vidutiniškai pretendavo 8 pretendentai. Palyginti su 2010-10-01–2011-10-01 laikotarpiu, atrankose į apylinkių teismų teisėjų vietas dalyvavo 241 pretendentas – 10,4 į vieną vietą. 9,5 procentų iš dalyvavusių atrankoje pretendentų buvo paskirti teisėjais. Pastebima, kad norinčių dalyvauti atrankoje pretendentų skaičius didėja.

Populiariausias tarp pretendentų, palyginti su kitais apylinkių teismais, ataskaitiniu laikotarpiu buvo Vilniaus miesto 3 apylinkės teismas – į šį teismą pretendavo daugiausiai

pretendentų: 24 į 3 teisėjo vietas, t. y. po 8 pretendentes į vieną vietą. Pats didžiausias konkursas tarp pretendentų vyko atrankoje į Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo teisėjo pareigas – joje į vieną vietą pretendavo net 23 pretendentai.

Analizuojant ataskaitinio laikotarpio atrankose į apylinkių teismų teisėjo pareigas dalyvavusius asmenis pagal jų profesijas, nustatyta, kad iš viso atrankose dalyvavo 38 teisėjų padėjėjai, iš jų į pareigas buvo paskirta – 20, t. y. 52,63 proc.; dalyvavo 12 prokurorų, iš jų 2 prokurorai paskirti teisėjais, t. y. 16,66 proc.; dalyvavo 6 advokatai, 1 advokatas buvo paskirtas, t. y. 16,66 proc.; dalyvavo 2 prokurorų padėjėjai, tačiau iš jų paskirtų į teisėjo pareigas nebuvo. Taip pat atrankose dalyvavo 12 kitų profesijų atstovų (teisininkai, specialistai ir pan.), iš jų į teisėjus buvo paskirtas 1, t. y. 8,33 proc. Iš 6 mokslininkų (teisės krypties socialinių mokslų daktarų) buvo paskirti 3, t. y. 50 proc. Nors atrankose į apylinkių teismų teisėjus dalyvavo daugiausia teisėjų padėjėjai, tačiau buvo paskirta panaši dalis tiek teisėjų padėjėjų, tiek mokslininkų.

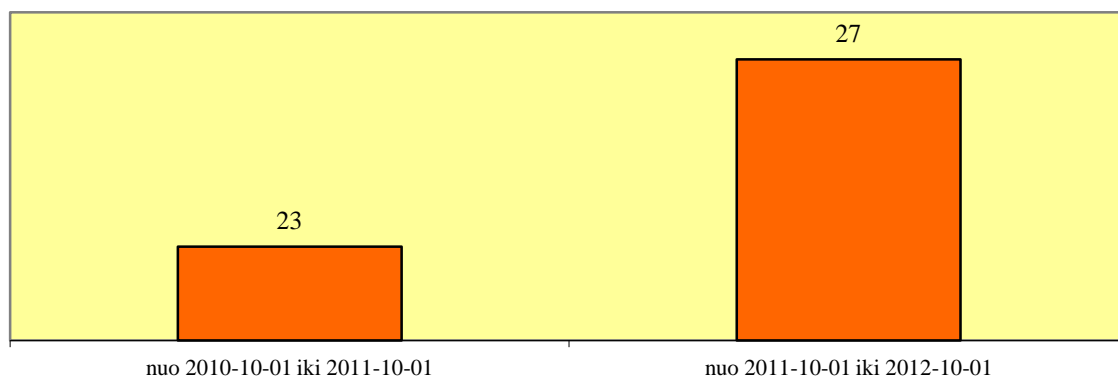
9 pav. Paskirtų apylinkių teismų teisėjais pretendentų pasiskirstymas pagal profesijas, proc.

Visi į teisėjus paskirti pretendentai teisininko kvalifikaciją yra įgiję Nepriklausomybės metais. Vidutinis jų amžius – 30 metų.

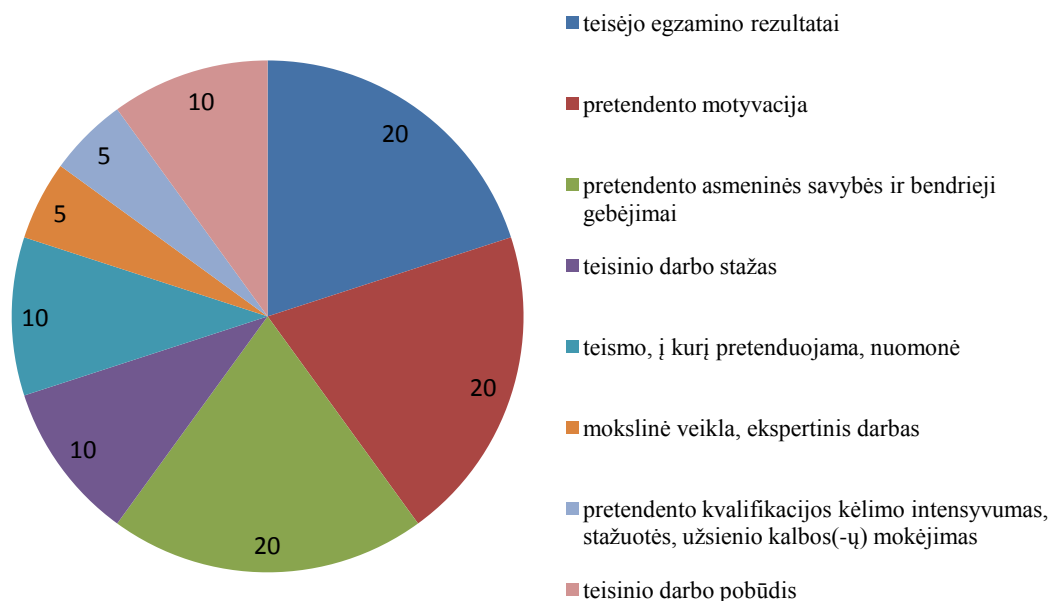
Atrankose į apylinkės teismo teisėjus pastebima dar viena tendencija – daugėja pretendentų, pirmą kartą paskiriamų į teisėjo pareigas, skaičius. Per ataskaitinį laikotarpį apylinkių teismų teisėjais pirmą kartą buvo paskirti 27 asmenys, o nuo 2010-10-01 iki 2011-10-01 – 23 asmenys. Tai reiškia, jog galiojanti atrankos procedūra sudaro palankias sąlygas rotacijos principo įgyvendinimui teismų sistemoje, teisėjo profesiją įgyja naujos kartos teisės specialistai, o tai prisideda prie teisėjų korpuso nuolatinio atsinaujinimo ir atvirumo.

10 pav. Pirmą kartą į apylinkių teismus paskirtų pretendentų dinamika

Pretendentai į apylinkės teismo teisėjus vertinami atsižvelgiant į kiekvieno moralines, dalykines ir kitas savybes, bendruosius gebėjimus, teisinio darbo patirtį ir profesinius įgūdžius pagal Respublikos Prezidento patvirtintus pretendentų į apylinkės teismo teisėjus atrankos kriterijus. Pagal visus kriterijus įvertintas pretendentas gali surinkti iki 100 balų. Gauti balai lemia pretendentą vietą Atrankos komisijos sudaromame pretendentų eiliškumo sąraše.

11 pav. Pretendentų į apylinkės teismo teisėjus atrankos kriterijai ir jų svoris balais

Iš viso pretendentai į apylinkės teismo teisėjus vertinami pagal 8 kriterijus.

Pagal kiekvienam kriterijui suteiktą svorį, didžiausią įtaką galutiniam pretendentą vertinimo balui turi: teisėjo egzamino rezultatai, pretendento motyvacija (išdėstoma žodžiu Atrankos komisijos posėdyje arba raštu, jei pretendentas posėdyje nedalyvauja) ir pretendento asmeninės savybės ir bendrieji gebėjimai, atsispindintys pateikiamose rekomendacijose, tarnybinės veiklos vertinimo išvadose ir pan., gautose iš pretendentą darbovietės ar kitų asmenų. Vertinat šiuos kriterijus pretendentas gali surinkti po 20 balų.

Iki 10 balų pretendentui gali būti skiriama, vertinant teisinio darbo stažą, teisinio darbo pobūdį, teismo, į kurį pretenduojama, nuomonę dėl konkretaus pretendentą tinkamumo. Iki 5 balų pretendentui gali būti skiriama, vertinant pretendentą turimą mokslo (ne teisės krypties) laipsnį, pedagoginį vardą, mokslinę veiklą, dalyvavimą rengiant teisės aktų projektus, išvadas

dėl jų, dalyvavimą ekspertu Lietuvos ir tarptautinėse darbo grupėse ir kt., taip pat pretendento kvalifikacijos kėlimo intensyvumą, stažuotes, užsienio kalbų mokėjimą.

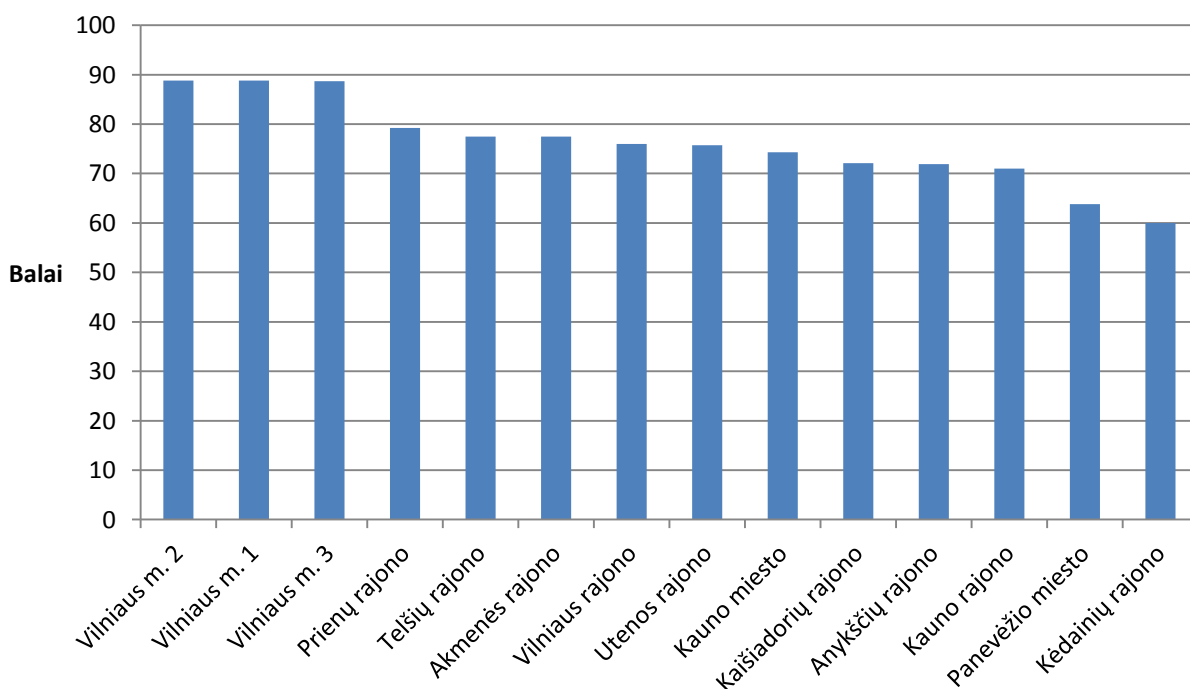
Pretendentų mokslininkų, siekiančių būti paskirtais apylinkės teismo teisėjais, vertinimo kriterijai šiek tiek skiriasi. Šie asmenys yra atleidžiami nuo teisėjų egzamino laikymo, tad jų teisėjo egzamino rezultatai nėra vertinami.

Mokslininkų atrankoje į apylinkės teismo teisėjus didžiausią svorį turi mokslinio bei pedagoginio darbo kryptys ir pretendento specializacijos įvertinimas (galima surinkti iki 30 balų), asmeninės savybės ir bendrieji gebėjimai, atsispindintys pateikiamose pretendento darbovietės ar kitų asmenų charakteristikose ar rekomendacijose, tarnybinės veiklos vertinimo išvadose ir pan., taip pat kvalifikacijos kėlimo intensyvumas, užsienio kalbų mokėjimas (vertinami iki 20 balų), motyvacija ir kiti kriterijai, kuriuos Atrankos komisija pripažįsta reikšmingais (vertinami iki 15 balų). Teisinio darbo stažo, teisinio darbo pobūdžio, taip pat teismo, į kurį pretenduojama, nuomonės, kurioje atsispindi ir teismo teisėjų pozicija, vertinimų suma negali viršyti 10 balų.

Ataskaitiniu laikotarpiu nė vienas pretendentas į apylinkės teismo teisėjus nebuvo įvertintas maksimalia 100 balų suma. Didžiausias galutinis vertinimo rezultatas buvo 88,82 balo. Juo įvertinti vos du asmenys, pretendavę į Vilniaus miesto 1 ir 2 apylinkės teismus ir užėmę 1 vietą Atrankos komisijos sudarytame eiliškumo sąraše. Pretendentų mokslininkų surinkta maksimali galutinio vertinimo suma buvo 79,83 balo (įvertintas 1 asmuo).

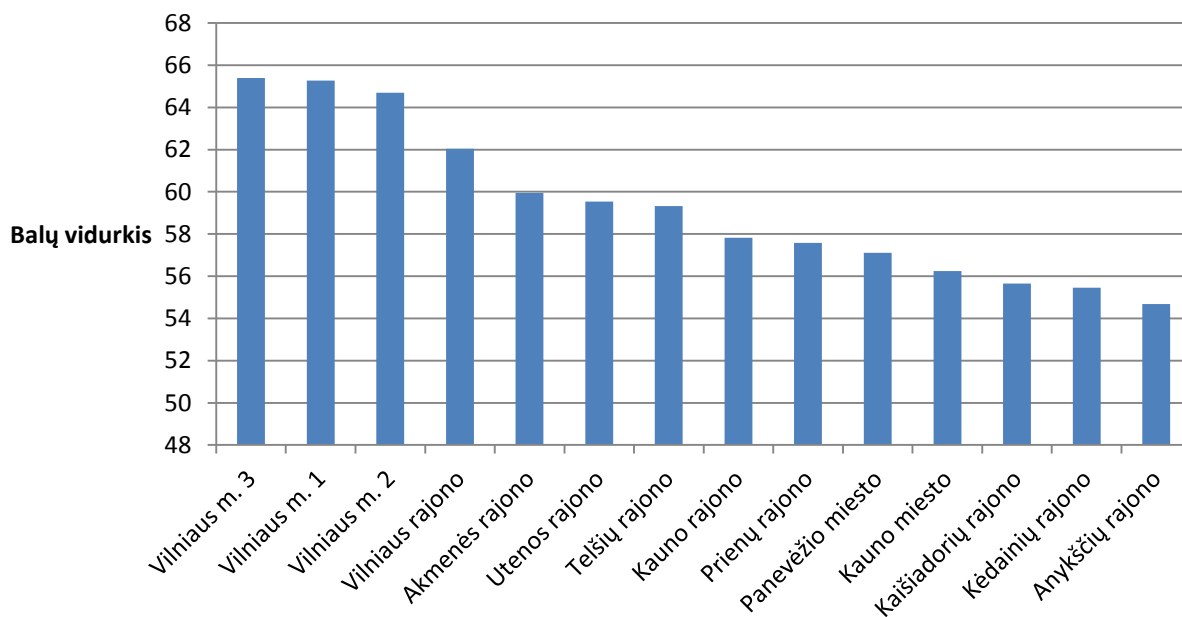
Visų atrankose dalyvavusių pretendentų, užėmusių 1 vietą sąraše, galutinių balų vidurkis yra 76,32 balo. Mažiausias jis buvo atrankoje į Kėdainių rajono apylinkės teismą – pirmą vietą užėmęs pretendentas surinko 60 balų. Pretendentų mokslininkų, užėmusių 1 vietą sąraše, galutinių balų vidurkis 73,14.

12 pav. Maksimalūs pretendentų galutiniai vertinimo balai pagal apylinkių teismus

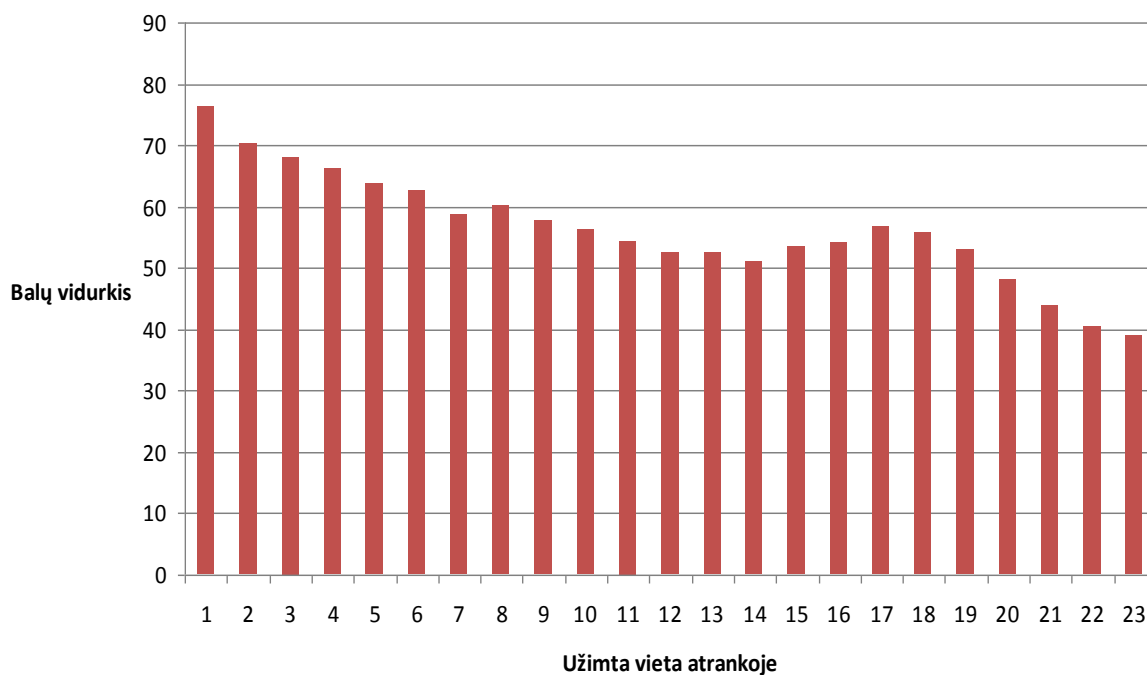

Aukščiausi galutinių balų vidurkiai ataskaitiniu laikotarpiu buvo tarp pretendentų, pageidaujančių tapti Vilniaus miesto apylinkių teismų teisėjais, mažiausi – Anykščių, Kėdainių, Kaišiadorių rajono apylinkių teismų teisėjais. Didžiausias galutinių balų vidurkis – 65,39, mažiausias – 54,67. Pretendentų mokslininkų galutinių balų vidurkis – 59,61.

13 pav. Atrankos balų vidurkis pagal apylinkių teismus

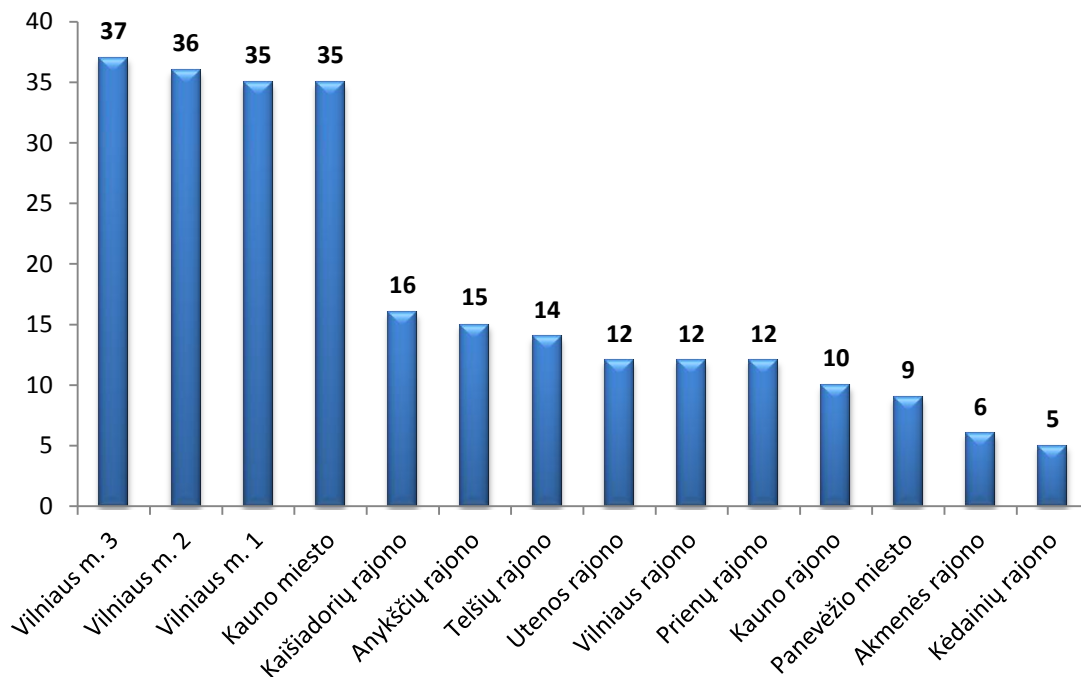

14 pav. Balų vidurkis pagal užimtas vietas atrankoje

Ataskaitiniu laikotarpiu pretendentai labiausiai norėjo būti paskirti į Vilniaus miesto bei Kauno miesto apylinkių teismus. Pretendentai mokslininkai dalyvavo tik atrankose į Vilniaus bei Kauno miestuose esančius apylinkių teismus.

15 pav. Pretendentų į apylinkių teismus skaičius pagal apylinkių teismus

Palyginus kiekvieno atrankos kriterijaus įvertinimo rezultatus, nustatyta, kad maksimalias balų sumas surenka vos keli pretendentai.

Per ataskaitinį laikotarpį tik du asmenys surinko maksimalią 20 balų sumą, vertinant teisėjo egzamino rezultatus. Šie asmenys pretendavo į Vilniaus miesto 1, 2 ir 3 apylinkių teismus. Pretendentų, atrankose užėmusių 1 vietą, egzamino rezultatų įvertinimo kriterijaus vidurkis – 17, o bendras visų atrankoje dalyvavusių asmenų šio kriterijaus vidurkis – 12,9 balo.

Pretendento asmeninės savybės ir bendrieji gebėjimai ataskaitiniu laikotarpiu aukščiausiai buvo įvertinti 19,33 balo iš 20 galimų. Taip aukštai buvo įvertintas tik vienas pretendentas. Pirmą vietą sąraše užėmusių pretendentų šio kriterijaus vidurkis – 17,6, o visų atrankoje dalyvavusiųjų – 14,5 balo.

Pretendento motyvacija ir kiti kriterijai, kuriuos Atrankos komisija pripažįsta reikšmingais, per ataskaitinį laikotarpį nė karto nebuvo įvertinti maksimaliais 20 balų. Aukščiausią įvertinimą gavo vienas pretendentas, surinkęs 18,83 balo. Šio kriterijaus bendras vidurkis – 14,5, o tarp sąrašuose užėmusių 1 vietą – 17,2 balo.

Pastebėtina, kad pretendento darbo stažas nėra lemiamas kriterijus, pripažįstant jį tinkamiausiu. Pirmą vietą Atrankos komisijos sudaromame sąraše užėmusių pretendentų darbo stažo įvertinimo balų vidurkis yra toks pats, kaip ir visų dalyvavusių atrankoje darbo stažo vidurkis (8,8 m.), t. y. sąrašuose esančių 1 vietoje pretendentų darbo stažas įvairuoja nuo 6 iki 19 metų. Šio kriterijaus įvertinimo vidurkis – 1,9 balo.

Vertindama pretendento kandidatūrą, Atrankos komisija atsižvelgia ir į teismo, į kurį pretenduojama, nuomonę dėl konkretaus pretendento tinkamumo, kurioje atsispindi teismo teisėjų pozicija. Teismas nuomonėje pretendentą gali įvertinti iki 10 balų. Teismo vertinimas Atrankos komisijos nesaisto, jei komisija nusprendžia kitaip. Ataskaitiniu laikotarpiu 3 asmenys surinko didžiausią įvertinimą pagal šį kriterijų – 9,83 balo iš 10 galimų. Tarp 1 vietą

sąrašuose užėmusių pretendentų šio kriterijaus įvertinimo vidurkis – 8,8, o bendras visų atrankoje dalyvavusių pretendentų vidurkis – 7,7 balo.

Pretendento turimas mokslo (ne teisės krypties) laipsnis, pedagoginis vardas, mokslinė veikla, dalyvavimas rengiant teisės aktų projektus, išvadas dėl jų, dalyvavimas ekspertu Lietuvos ir tarptautinėse darbo grupėse ir kt. aukščiausiai buvo įvertinti 3,8 balo iš 5 galimų. Tokių balų skaičių surinko vienas pretendentas. Šio kriterijaus vidurkis ataskaitiniu laikotarpiu buvo 1,3 balo, o tarp sąrašuose užėmusių 1 vietą – 2,2 balo.

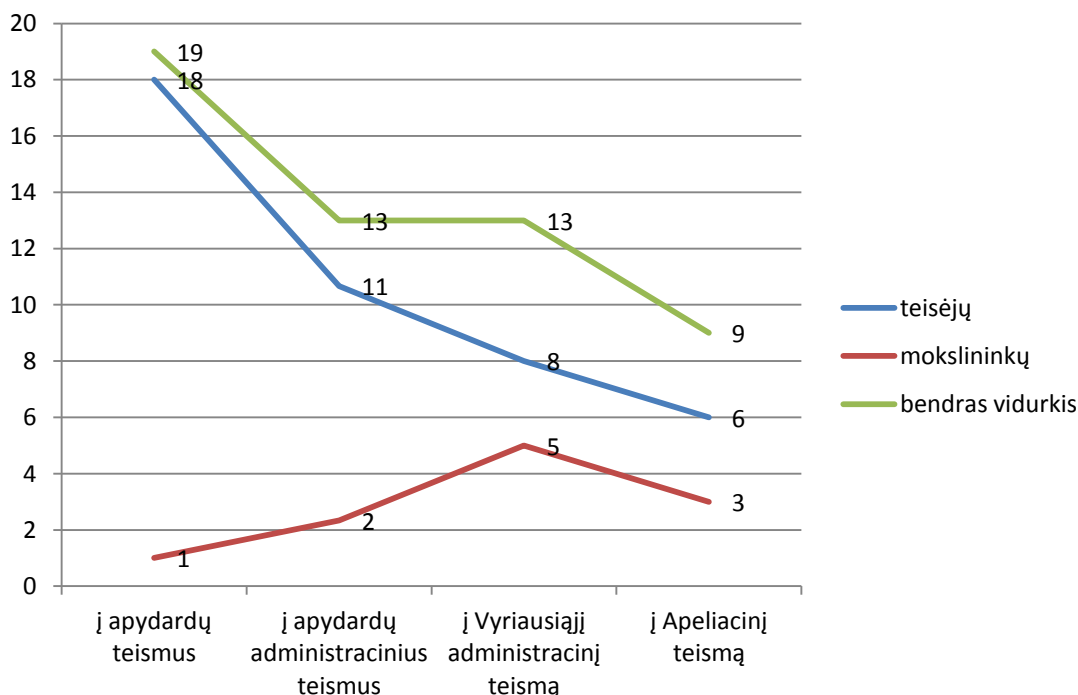
Pretendento kvalifikacijos kėlimo intensyvumas, stažuotės, užsienio kalbų mokėjimas aukščiausiai buvo įvertintas 4,83 balo iš 5 galimų. Tokiu balu buvo įvertintas vienas pretendentas. Šio kriterijaus vidurkis – 3, tarp sąrašuose užėmusių 1 vietą – 4 balai.

Atranka į aukštesnius teismus

Šioje atrankoje dalyvauja asmenys, pretenduojantys į aukštesnės pakopos teismus – apygardos teismo, apygardos administracinio teismo, Lietuvos apeliacinio teismo ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų vietas („vertikali karjera“).

Ataskaitiniu laikotarpiu atrankos buvo organizuojamos į 3 apygardų teismų teisėjų, 3 apygardų administracinių teismų teisėjų, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų ir Lietuvos apeliacinio teismo teisėjų vietas. Iš viso 118 pretendentų pareiškė norą dalyvauti šio tipo atrankose, iš jų 100 – teisėjų ir 18 mokslininkų (teisės krypties socialinių mokslų daktarų). Vidutiniškai vienoje atrankoje dalyvavo 15 pretendentų.

16 pav. Pretendavimo į aukštesnės pakopos teismus tendencijos

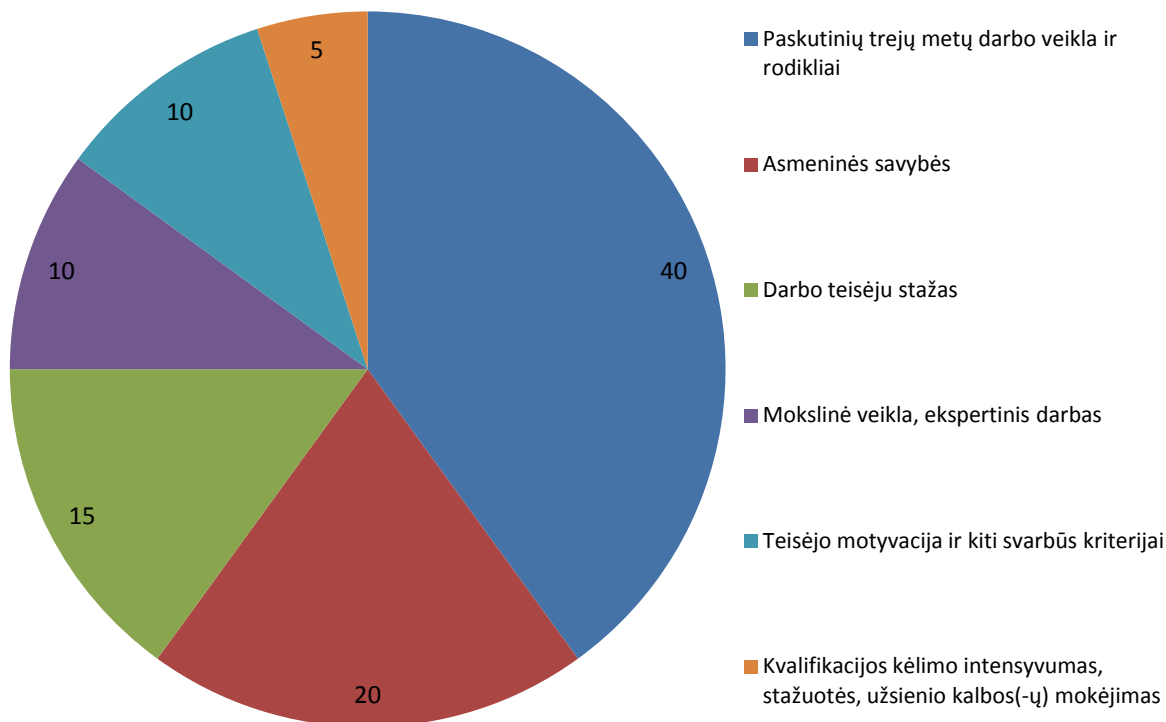

Daugiausiai pretendentų teisėjų dalyvavo atrankoje į Vilniaus apygardos teismo teisėjus – 25, daugiausiai mokslininkų pretendavo į Vilniaus apygardos administracinio teismo ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjus (po 5 pretendentes).

Atrankos komisija pretendentus, siekiančius tapti bet kurio aukštesnės pakopos teismo (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą) teisėjais, vertino pagal Teisėjų tarybos patvirtintus atrankos kriterijus. Vertinimo kriterijai teisėjams ir mokslininkams nustatyti skirtingi.

Teisėjai, pretenduojantys į aukštesnį teismą, vertinami pagal 6 kriterijus.

17 pav. Teisėjo karjeros aukštesniame teisme siekiančių teisėjų atrankos kriterijai ir jų maksimalus įvertinimas balais

Didžiausią įtaką galutiniam pretendentų teisėjo vertinimo balui turi paskutinių trejų metų darbo veiklos ir rodiklių įvertinimas (gali skirti iki 40 balų). Atrankos komisija balą už šį kriterijų skiria įvertinusi Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos išvadą, atsižvelgdama į ankstesnius teisėjo periodinio veiklos vertinimo rezultatus, teisėjo išnagrinėtų bylų skaičių ir sudėtingumą, darbo krūvį, bylų nagrinėjimo trukmę, vidutinę bylų nagrinėjimo trukmę teisme ir respublikoje, priimtų teismo sprendimų pakeitimo ir panaikinimo priežastis ir pan.

Iki 20 balų gali būti skiriama, vertinant teisėjo asmenines savybes, svarbias aukštesnio teismo teisėjo pareigoms užimti: organizacinius sugebėjimus, Teisėjų etikos kodekso laikymąsi, profesinę kultūrą. Šį vertinimą komisija gali atlikti atsižvelgdama į teismo pirmininko, atliekančio administracinės veiklos priežiūrą, ir teismo, kuriame teisėjas dirba, pirmininko motyvuotas nuomones, išreikštas įvertinant teisėją atitinkamu balų skaičiumi, bei kitus Atrankos komisijai pateiktus dokumentus ar posėdyje paaiškėjusias aplinkybes.

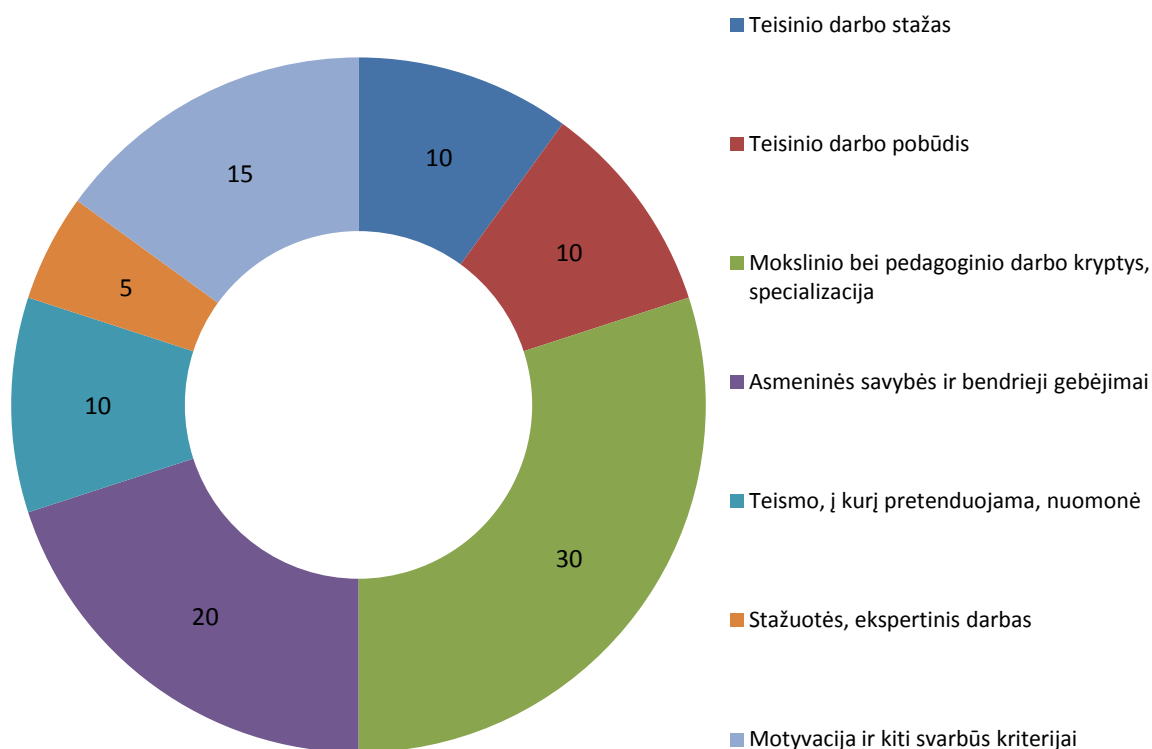
Svarbus kriterijus ir darbo teisėju stažas – kiekvienai metai vertinami 1 balu, tačiau bendra skiriama balų suma negali viršyti 15 balų.

Teisėjo mokslo laipsnis, pedagoginis vardas, mokslinė veikla, dalyvavimas teismų savivaldos institucijų veikloje, dalyvavimas rengiant teisės aktų projektus, išvadas dėl jų, dalyvavimas ekspertu Lietuvos ir tarptautinėse darbo grupėse ir kt. vertinama iki 10 balų. Iki 10 balų taip pat vertinama ir teisėjo motyvacija bei kiti kriterijai (teisėjo darbo krūvis, specializacija ir pan.), kuriuos Atrankos komisija pripažįsta reikšmingais. Profesinės kvalifikacijos kėlimo intensyvumas, stažuotės užsienyje, užsienio kalbų mokėjimas įvertinami iki 5 balų.

Mokslininkai, pretenduojantys į aukštesnio teismo teisėjus, vertinami pagal 7 kriterijus. Daugiausiai balų Atrankos komisija gali skirti už pretendentų mokslininko mokslinio bei

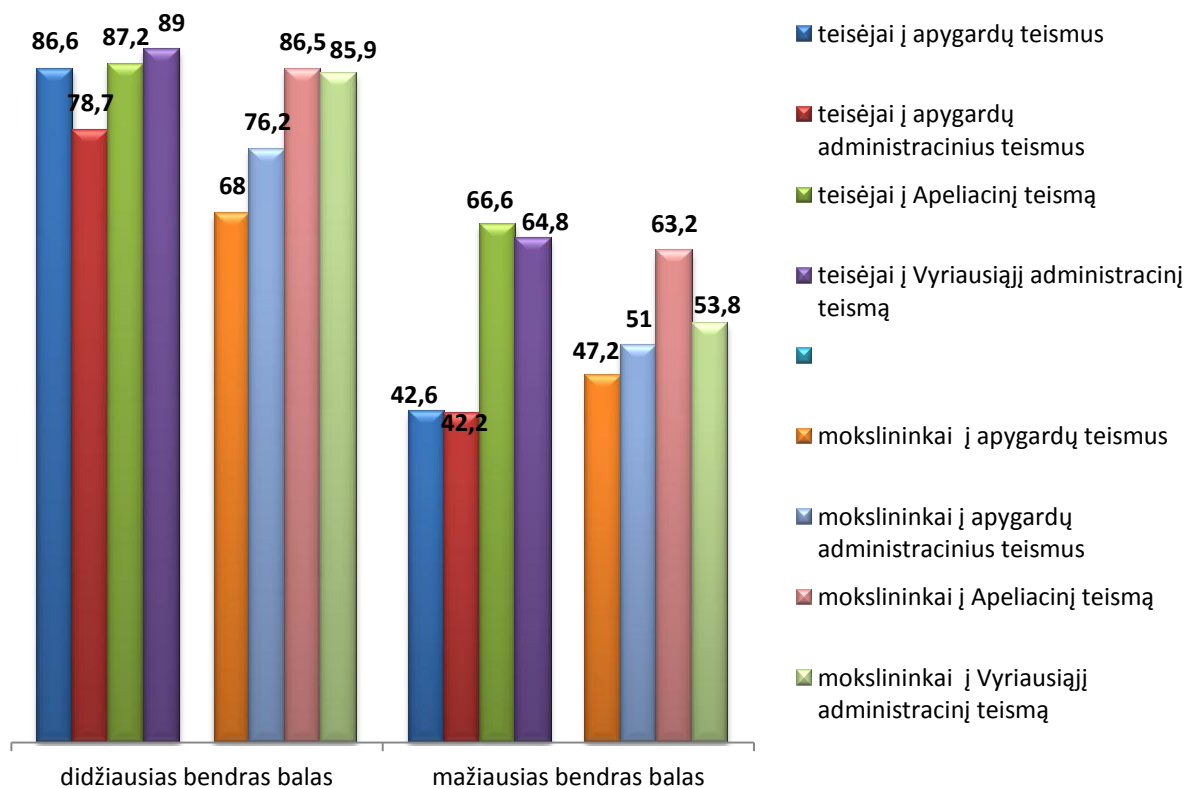
pedagoginio darbo kryptį ir specializaciją (iki 30 balų). Iki 20 balų vertinamos asmeninės savybės ir bendrieji gebėjimai, atspindintys pateikiamose charakteristikose ar rekomendacijose iš pretendento darbovietės ar kitų asmenų, taip pat kvalifikacijos kėlimo intensyvumas, užsienio kalbų mokėjimas. Teisinio darbo stažas, teisinio darbo pobūdis, teismo, į kurį pretenduojama, nuomonė, kurioje atsispindi ir teismo teisėjų pozicija, negali viršyti 10 balų. Pretendento motyvacijai ir kitiems kriterijams, kuriuos Atrankos komisija pripažįsta reikšmingais, gali būti skiriama iki 15 balų. Pretendento stažuotės užsienyje, dalyvavimas rengiant teisės aktų projektus, išvadas dėl jų, dalyvavimas ekspertu Lietuvos ir tarptautinėse darbo grupėse ir kt. vertinami iki 5 balų.

18 pav. Teisėjo karjeros aukštesniame teisme siekiančių mokslininkų atrankos kriterijai ir jų maksimalus įvertinimas balais

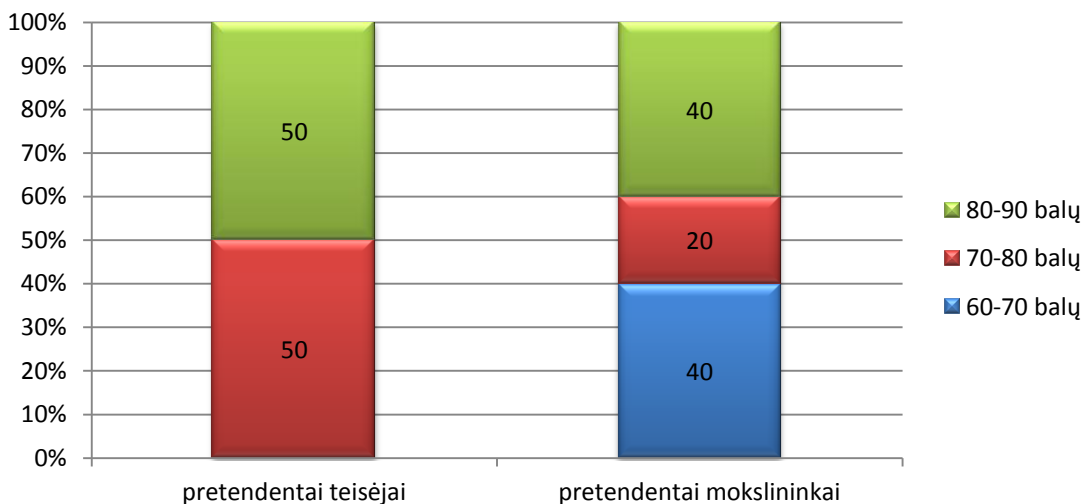
Ataskaitiniu laikotarpiu Atrankos komisija norintiems dirbti aukštesniame teisme pretendentams skyrė nuo 42,6 iki 89 balų iš maksimalių 100. Aukščiausiais balais buvo įvertinti tik 4 proc. atrankose dalyvavusių pretendentų teisėjų (85–89 balai) ir 11 proc. pretendentų mokslininkų (85–87 balai).

19 pav. Teisėjo karjeros aukštesniame teisme siekiantiems pretendentams skirtų balų ribinės reikšmės

Atrankos komisiją, įvertinusi visus pretendentus į aukštesnius teismus, sudarė jų eiliškumo sąrašus. Užėmę 1 vietą sąrašuose pretendentai teisėjai Atrankos komisijos buvo įvertinti nuo 74,2 balo iki 89 balų, mokslininkai – nuo 67,1 balo iki 86,5 balo. Vidutiniškai sąrašuose 1 vietoje nurodyti pretendentai teisėjai Atrankos komisijos buvo įvertinti 81,1 balo, pretendentai mokslininkai – 76,7 balo iš maksimalių 100 balų.

20 pav. Sąrašuose 1 vietoje esantiems pretendentams skirtų balų pasiskirstymas, proc.

Už trejų metų darbo veiklą ir rodiklius Atrankos komisija sąrašuose užėmusiems 1 vietą pretendentams teisėjams skyrė nuo 24,6 balo iki 38,4 balo iš galimų 40, o už asmenines savybes – nuo 16,4 balo iki 18,6 balo iš galimų 20. Vidutiniškai sąrašuose užėmę 1 vietą pretendentai teisėjai už trejų metų darbo veiklos ir rodiklius surinko 34,2 balo, už asmenines savybes – 17,7 balo.

Sąrašuose 1 vietoje nurodytiems pretendentams mokslininkams Atrankos komisija iš galimų 30 balų už mokslinio bei pedagoginio darbo kryptį ir specializaciją skyrė nuo 22,6 balo iki 28,8 balo, už asmenines savybes iš galimų 20 balų skyrė nuo 17 balų iki 19,2 balo. Vidutiniškai sąrašuose užėmę 1 vietą pretendentai mokslininkai už mokslinio bei pedagoginio darbo kryptį ir specializaciją surinko 26,6 balo, už asmenines savybes – 18,1 balo.

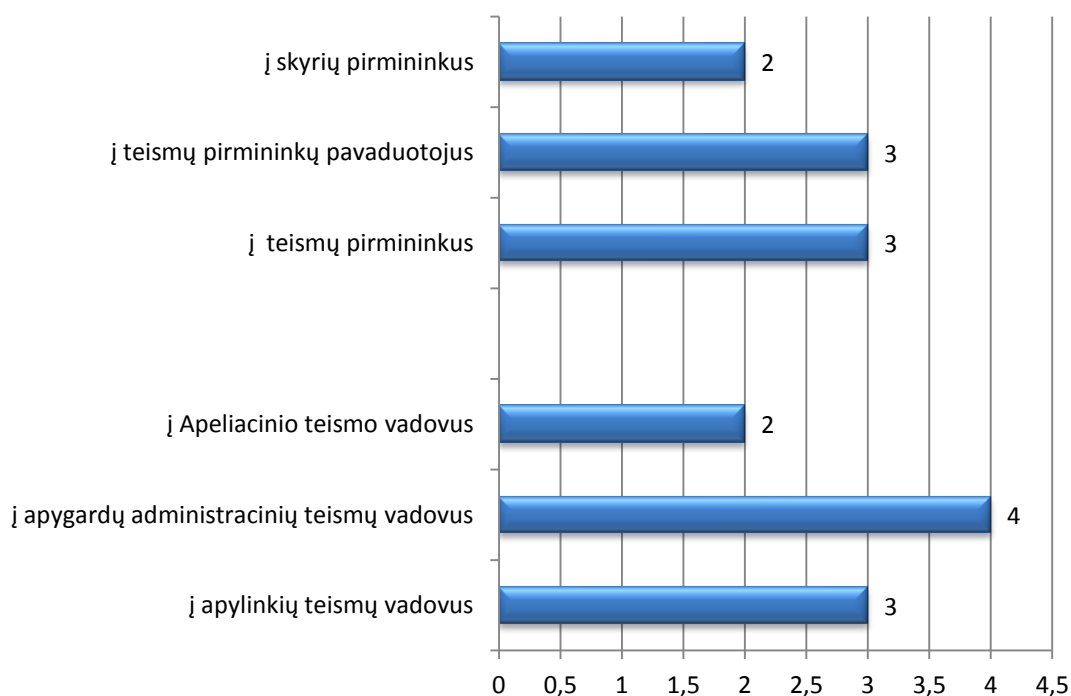
Karjeros aukštesniuose teismuose siekiančiųjų pretendentų atrankų rezultatai bei norinčių persikelti į tos pačios pakopos teismus atrankų rezultatai buvo Atrankos komisijos naudojami rengiant išvadą Respublikos Prezidentui dėl pretendentų į laisvas arba atsilaisvinsiančias apygardų teismų, apygardos administracinių teismų teisėjų vietas.

Atranka į teismų vadovus

Tai atrankos į teismų apylinkių teismų, apygardų teismų, apygardų administracinių teismų, Lietuvos vyriausiojo administracinio ir Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkų, pirmininkų pavaduotojų, skyrių pirmininkų pareigas.

Nuo 2011-10-01 iki 2012-10-01 įvyko 21 viena atranka į teismų vadovų pareigas: 15 – į apylinkių teismų, 5 – į apygardų administracinių teismų, 1 – į Lietuvos apeliacinio teismo vadovų pareigas. Šiose atrankose dalyvavo 59 pretendentai: į teismo pirmininko pareigas pretendavo 54 pretendentai, į teismo pirmininko pavaduotojo pareigas – 3, į skyriaus pirmininko pareigas – 2 pretendentai (vidutiniškai 3 pretendentai į vieną vietą).

21 pav. Vidutiniškai atrankose dalyvavusiųjų pretendentų skaičius pagal teismų ir vadovų grupes

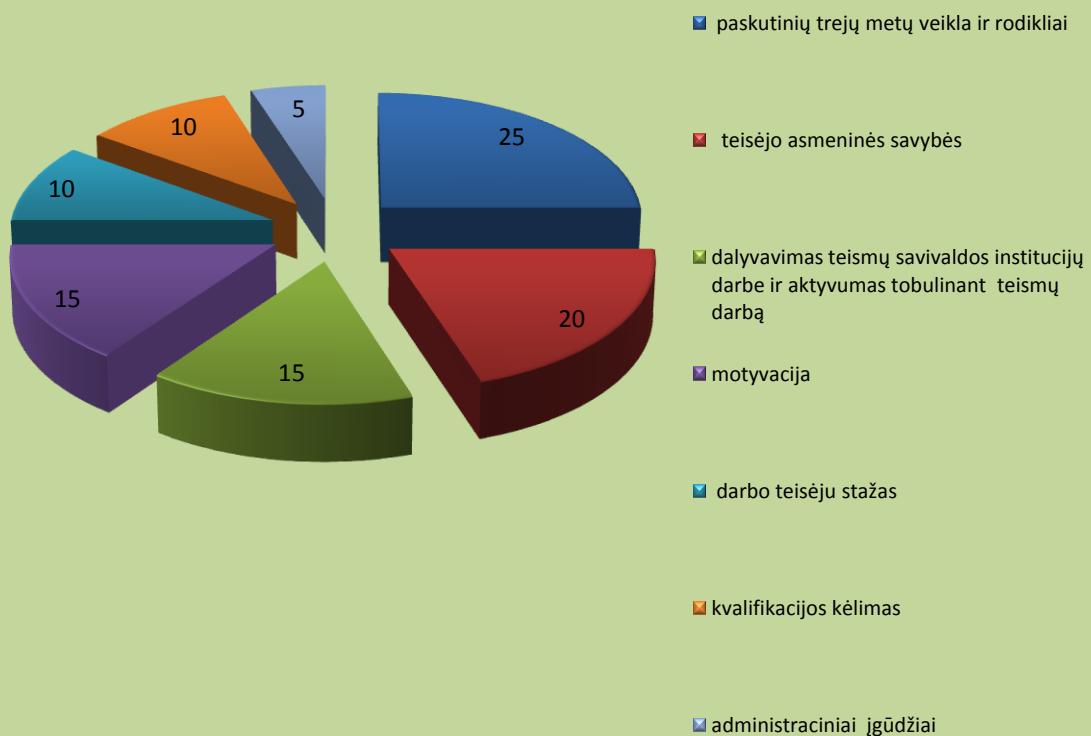
Pretenduoti į konkretaus teismo vadovų pareigas panoro 14 teisėjų iš kitų teismų (24 proc. pretendentų): 11 apylinkių teismų teisėjų pretendavo į kito apylinkės teismo vadovus, 3 apygardų administracinių teismų teisėjai į kitų apygardų administracinių teismų vadovus. 3 teismų vadovų pareigas baigę eiti teisėjai (5 proc.) pretendavo būti teismų vadovais dar vienai kadencijai.

Vertindama pretendentes į teismų vadovų pareigas Atrankos komisija kiekvienam pretendentui skyrė balus pagal tam tikrus kriterijus:

- ✓ už darbo teisėju stažą;
- ✓ už administracinius įgūdžius;
- ✓ už paskutinių trejų metų veiklos rezultatyvumą;
- ✓ už asmenines savybes, kurios svarbios einant teismo vadovo pareigas;
- ✓ už dalyvavimą teismų savivaldos institucijų darbe ir aktyvumą tobulinant teismų darbą;
- ✓ už įgytus kvalifikacinius teismo vadovui būtinus gebėjimus;
- ✓ už motyvaciją siekiant teismo vadovo pareigų.

Už kiekvieną kriterijų Atrankos komisija galėjo pretendentams skirti tik tam tikrą balų skaičių.

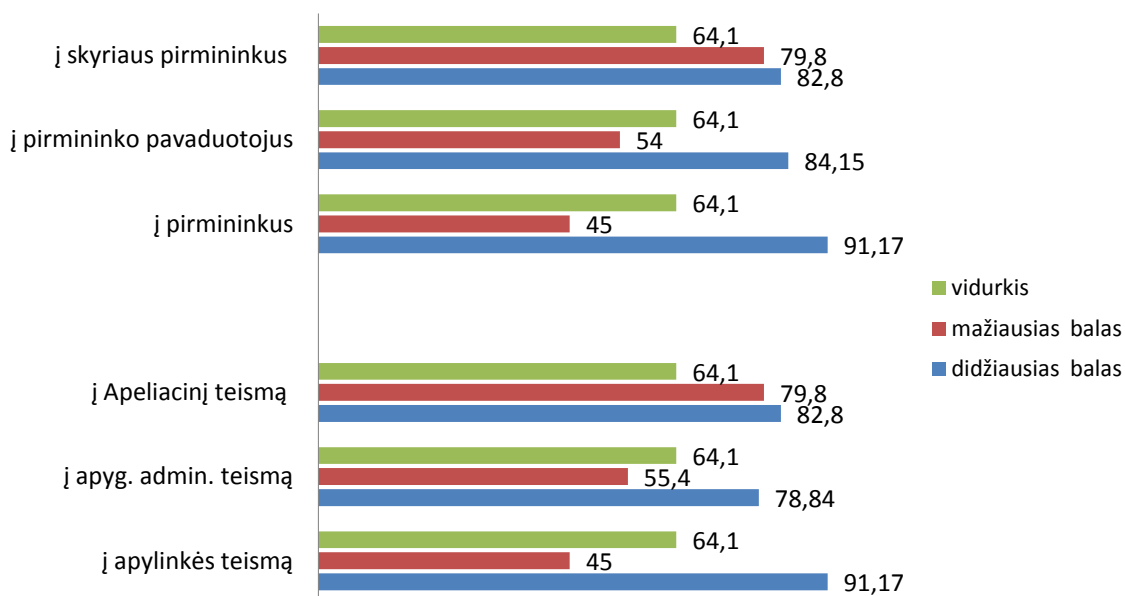
22 pav. Pretendentų į teismų vadovus galimų maksimaliai surinkti 100 balų sudedamosios dalys

Vidutiniškai atrankose pretendentams į teismų vadovų pareigas Atrankos komisija skyrė 64,1 balo. Pretendentams į apylinkių teismų vadovus vidutiniškai skyrė 62,5 balo, pretendentams į apygardų administracinių teismų vadovus – 65,6 balo, pretendentams į Lietuvos apeliacinio teismo vadovus – 81,3 balo. Pagal pretenduojamas užimti vadovų pareigas vidutiniškai pretendentams į teismų pirmininkus Atrankos komisija skyrė 63,4 balo, pretendentams į teismų pirmininkų pavaduotojus – 64,9 balo, pretendentams į skyrių pirmininkus – 81,3 balo.

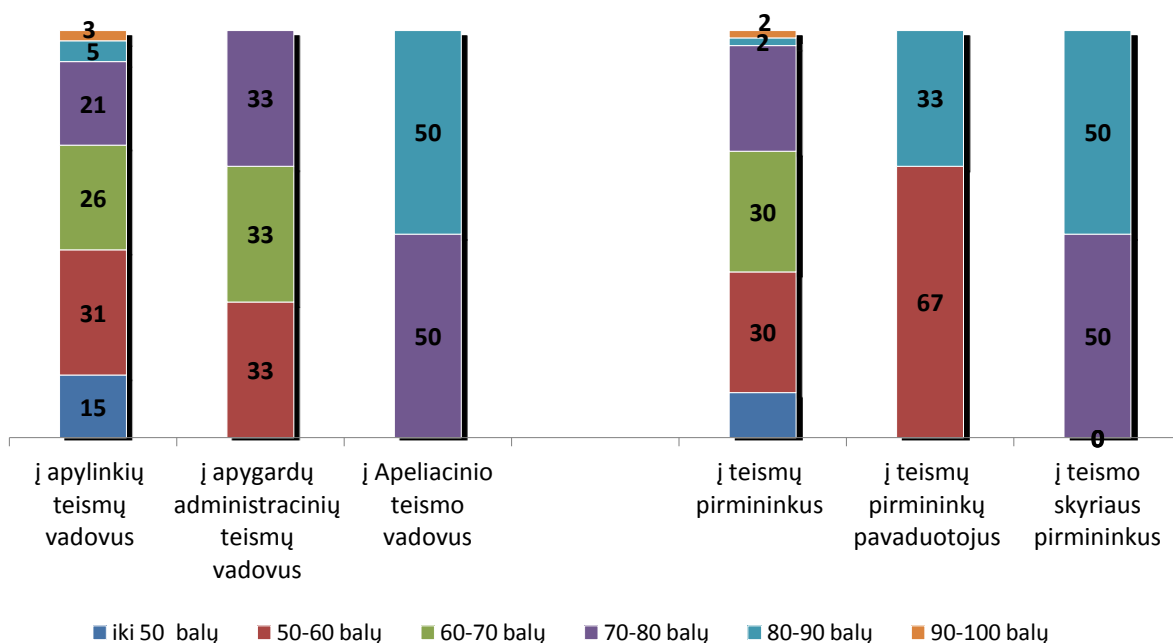
Didžiausias balų skaičius, kurį Atrankos komisijos skyrė pretendentui į teismų vadovus – 91,17 balo, mažiausias – 45 balai. Didžiausias skirtumas tarp Atrankos komisijos pretendentams skirto mažiausio ir didžiausio balo buvo atrankose į apylinkių teismų vadovus, mažiausias – į Lietuvos apeliacinio teismo vadovus. Pagal pretenduojamas užimti vadovų pareigas didžiausias skirtumas tarp Atrankos komisijos pretendentams skirto mažiausio ir didžiausio balo buvo atrankose į teismų pirmininkus, mažiausias – į skyriaus pirmininkus.

23 pav. Pretendentams į teismų vadovus skirtų balų ribinės reikšmės pagal teismų ir vadovų grupes

Atrankos komisija 10,2 proc. pretendentų į teismų vadovus skyrė iki 50 balų, 30,5 proc. pretendentų – 50–60 balų, 27,1 proc. pretendentų – 60–70 balų, 5,1 proc. pretendentų 80–90 balų ir tik 1,7 proc. pretendentų į teismų vadovus skyrė daugiau nei 90 balų. Daugiausiai aukščiausią įvertinimą gavusių pretendentų buvo vykdant atrankas į apylinkių teismų vadovus (3 proc. pretendentų į apylinkių teismų vadovus) ir į teismų pirmininkų pareigas (2 proc. pretendentų į teismų pirmininkus). Į šių grupių teismų vadovus buvo ir daugiausiai mažiausiai balų gavusių pretendentų: Atrankos komisija iki 50 balų skyrė 15 proc. pretendentų į apylinkių teismų vadovus ir 11 proc. pretendentų į teismų pirmininkus.

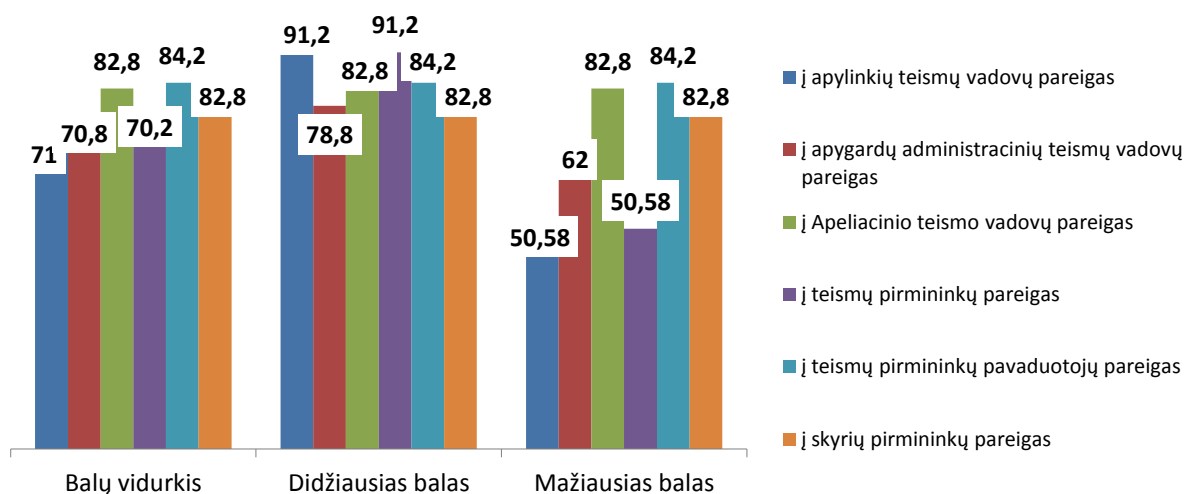
24 pav. Pretendentams į teismų vadovus skirtų balų pasiskirstymas pagal teismų ir vadovų grupes, proc.

Vertinant pretendentams į teismų vadovus pagal kiekvieną kriterijų skiriamų balų svarumą, akivaizdu, kad svarbiausia ir reikšmingiausia norintiems tapti teismų vadovais yra tai, kaip jie dirbo paskutinius 3 metus (gali gauti iki 25 balų) ir ar turi savybių, kuriomis turėtų pasižymėti teismo vadovas (gali gauti iki 20 balų). Atrankose į teismų vadovus dalyvaujantys pretendentai vidutiniškai už paskutinių 3 metų veiklą ir rodiklius gavo 18 balų, o už asmenines savybes – 14 balų. Didžiausias Atrankos komisijos skirtas balas už paskutinių 3 metų veiklą 23,4 balo, mažiausias – 12,8 balo, už asmenines savybes daugiausiai skirta 18,67 balo, mažiausiai 8,8 balo.

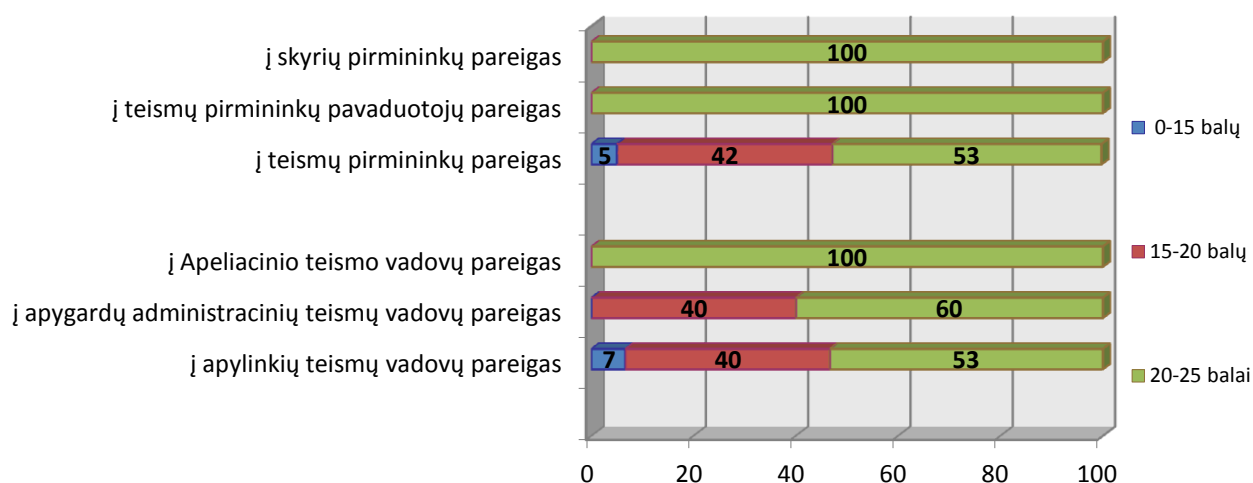
Atrankos komisijos eiliškumo sąrašuose nurodyti 1 vietoje pretendentai vidutiniškai surinko 71,5 balo iš 100 galimų. Nurodytiems sąrašuose 1 vietoje pretendentams į teismų vadovus Atrankos komisija skyrė didžiausią balą – 91,17, mažiausią balą – 50,58.

25 pav. Nurodytiems sąrašuose 1 vietoje pretendentams į teismų vadovus skirti balai

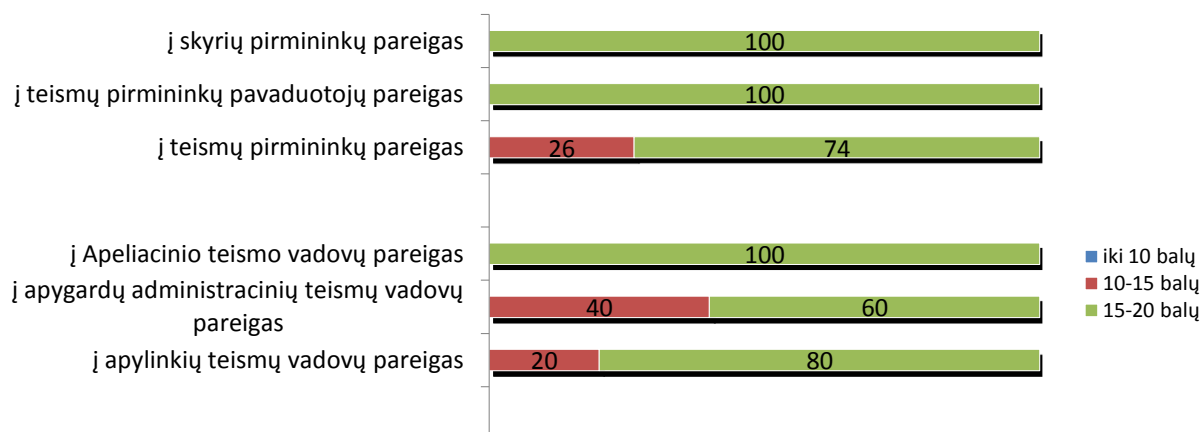
Atrankos komisija už paskutinių 3 metų veiklą ir rodiklius 5 proc. nurodytų sąrašuose 1 vietoje pretendentų į teismų vadovus skyrė iki 15 iš maksimaliai 25 balų, 38 proc. nurodytų sąrašuose 1 vietoje pretendentų į teismų vadovus – 15–20 balų ir 57 proc. – nuo 20 iki 25 balų. Daugiausiai mažiausių balų už paskutinių 3 metų veiklą buvo skirta nurodytiems sąrašuose 1 vietoje pretendentams į teismų pirmininkų ir apylinkių teismų vadovų pareigas, daugiausiai didžiausių balų už paskutinių 3 metų veiklą – nurodytiems sąrašuose 1 vietoje pretendentams į skyrių pirmininkų ir Lietuvos apeliacinio teismo vadovų pareigas.

26 pav. Nurodytiems sąrašuose 1 vietoje pretendentams skirtų balų už veiklos rezultatus pasiskirstymas, proc.

Už asmenines savybes, būtinas teismo vadovo pareigoms užimti, Atrankos komisija 24 proc. sąrašuose 1 vietoje nurodytų pretendentų į teismų vadovų pareigas skyrė 10–15 balų iš maksimaliai galimų 20 balų, 76 proc. – nuo 15 iki 20 balų. Daugiausiai didžiausių balų už asmenines savybes Atrankos komisija skyrė nurodytiems sąrašuose 1 vietoje pretendentams į skyrių pirmininkų ir Lietuvos apeliacinio teismo vadovų pareigas.

27 pav. Sąrašuose 1 vietoje nurodytiems pretendentams į teismų vadovus skirtų balų už asmenines savybes pasiskirstymas, proc.

Pagal visus nustatytus kriterijus Atrankos komisijos įvertinti ir nurodyti sąrašuose 1 vietoje pretendentai surinko iš maksimalių 100 balų:

- ✓ 50–60 balų 14,3 proc. pretendentų;
- ✓ 60–70 balų 23,8 proc. pretendentų;
- ✓ 70–80 balų 42,9 proc. pretendentų;
- ✓ 80–90 balų 14,3 proc. pretendentų;
- ✓ 90–100 balų 4,8 proc. pretendentų.

Norinčių persikelti į tos pačios pakopos teismus atranka

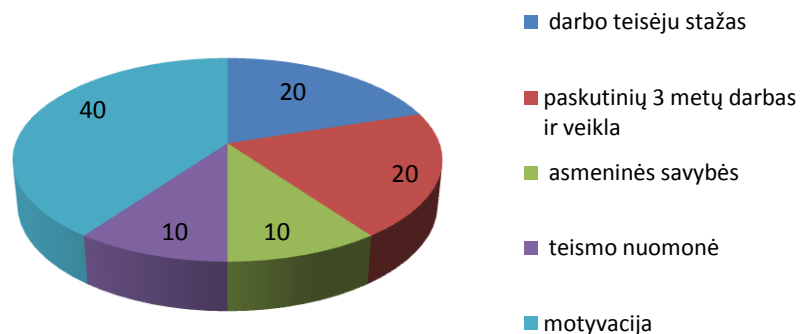
Šio tipo atrankos vykdomos tais atvejais, kai apylinkės teismo, apygardos administracinio teismo ar apygardos teismo teisėjas, praėjus ne mažiau kaip trejiems metams nuo paskyrimo į teisėjo pareigas, arba šių teismų pirmininkai, pasibaigus jų, kaip teismo pirmininko, įgaliojimų laikui, pageidauja būti perkelti kaip teisėjai į kitą tos pačios pakopos teismą arba į kitos jurisdikcijos tos pačios pakopos teismą. Taip pat tada, kai teismai likviduojami arba reorganizuojami ir po jų reorganizavimo sumažinamas reorganizavime dalyvavusio teismo teisėjų skaičius, o reorganizuojamo teismo keli teisėjai pareiškia norą būti perkeltais į vieną teisėjo vietą, esančią tos pačios pakopos teisme. Atrankos pradėdamos ir kai Teisėjų taryba konstatuoja poreikį dėl nuolatinio teisėjo perkėlimo į kitą tos pačios pakopos teismą ir į tą vietą pareiškia pageidavimą būti paskirti keli teisėjai.

Nuo 2011-10-01 iki 2012-10-01 10 teisėjų pareiškė norą būti perkelti į kitus tos pačios pakopos teismus: į 7 apylinkių teismus, 1 apygardos teismą ir 1 apygardos administracinį teismą. Atrankos komisija įvykdė 12 atrankų, vertindama pretendentų, norinčių būti perkeltais, tinkamumą: 10 atrankų – teisėjų, norinčių būti perkeltais į kitą apylinkės teismą (į 3 tuos pačius apylinkių teismus vyko po 2 atrankas), po 1 atranką – teisėjų, norinčių būti perkeltais į apygardos administracinį ir apygardos teismą. Į 5 teismus pageidavo persikelti po 1 teisėją, į 1 teismą – 2 teisėjai, į 3 teismus – po 3 teisėjus, vidutiniškai po 2 teisėjus į teismą. Teisėjai labiausiai norėjo būti perkelti į Vilniaus apylinkių teismus (7 atrankos į apylinkių teismus iš 10). 3 teisėjai pageidavo persikelti į 3 tuos pačius Vilniaus apylinkių teismus.

Norintys būti perkelti į kitą teismą teisėjai dalyvavo atrankose į laisvas teismo, į kurį jie norėtų persikelti, teisėjų vietas kartu su kitais pretendентаis (žr. Atranka į apylinkės teismo teisėjus, Atranka į aukštesnius teismus), tačiau buvo vertinami pagal kitokius kriterijus nei kiti pretenduojantys asmenys.

Vykdydama norinčių persikelti teisėjų atrankas, Atrankos komisija vertino kiekvieno pretendo:

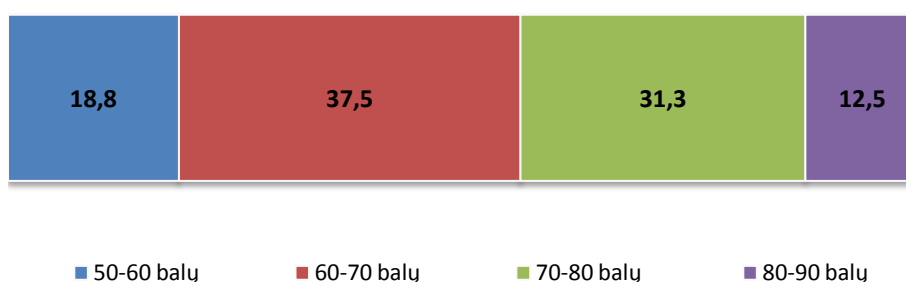
- ✓ darbo teisėju stažą, skirdama iki 20 balų;
- ✓ paskutinių trejų metų darbą ir veiklą, skirdama iki 20 balų;
- ✓ asmeninės savybes, organizacinius gebėjimus, skirdama iki 10 balų;
- ✓ teismo, į kurį norima persikelti, nuomonę, skirdama iki 10 balų;
- ✓ motyvaciją, skirdama iki 40 balų.

28 pav. Norinčių persikelti teisėjų galimų maksimaliai surinkti 100 balų sudedamosios dalys

Norintiems būti perkeltais pretendentams Atrankos komisija skyrė vidutiniškai 66,7 balo. Didžiausias skirtas balas – 88, mažiausias balas – 50,83. 68,8 proc. norinčių persikelti pretendentų Atrankos komisija įvertino 60–80 balų. Atrankos komisija 50–60 balų skyrė 21,4 proc. į apylinkių teismus norinčių persikelti pretendentų, 60–70 balų skyrė 42,9 proc., 70–80 balų – 35,7 proc. į apylinkių teismus norinčių persikelti pretendentų. Į apygardos teismą ir apygardos administracinį teismą norėję persikelti pretendentai (po 1 į teismą) Atrankos komisijos buvo įvertinti daugiau nei 80 balų.

29 pav. Norintiems būti perkeltais pretendentams skirtų balų pasiskirstymas, proc.

Daugiausiai šio tipo atrankose dalyvavę pretendentai galėjo surinkti balų už motyvaciją, t. y. paaiškinimą, kodėl jie nori persikelti dirbti į kitą teismą. Norintiems persikelti į kitus tos pačios pakopos teismus pretendentams Atrankos komisija vidutiniškai skyrė 29,9 balo iš galimų 40. Mažiausias Atrankos komisijos už šį kriterijų skirtas balas – 22,8, didžiausias – 37,2. Pusės norinčių persikelti pretendentų motyvacija buvo įvertinta 20–30 balų, kita pusė – 30–40 balų.

Vykdydama atrankas į 4 teismus, į kuriuos panoro persikelti daugiau nei 1 pretendentas, Atrankos komisija sudarė pretendentų eiliškumo sąrašus. Didžiausias skirtumas tarp pirmajam ir paskutiniam sąrašuose nurodytam pretendentui skirto galutinio balo – 10,2, mažiausias – 5,8 balo. Didžiausias skirtumas tarp pirmajam ir paskutiniam sąrašuose nurodytam pretendentui skirto balo už motyvaciją – 5,97, mažiausias – 5,2 balo.

Prognozuojama, jog po 2013-01-01, reorganizavus 8 apylinkių teismus, šio tipo atrankų skaičius padidės.

Norinčių persikelti į žemesnės pakopos teismus atranka

Šio tipo atrankos vykdomos, kai teisėjai pageidauja būti paskirtais į žemesnės pakopos teismą arba į kitos jurisdikcijos žemesnės pakopos teismą ir/ar kai buvę bet kurio aukštesnės pakopos teismo teisėjai, atleisti iš pareigų savo noru, išrinkti į kitas pareigas arba jų sutikimu perkelti į kitą darbą, pageidauja būti paskirtais į tos pačios ar bet kurį žemesnės pakopos teismą, jei nuo darbo teisėju pabaigos nepraėjo penkeri metai.

Ataskaitiniu laikotarpiu teisėjai neišreiškė pageidavimo būti paskirtais į žemesnės pakopos arba į kitos jurisdikcijos žemesnės pakopos teismus, todėl Atrankos komisija šio tipo atrankų nevykdė.

ATRANKOS KOMISIJOS ĮGYVENDINTI PASIŪLYMAI

- Siekiant užtikrinti kokybiškesnę teisėjų atranką, padaryti ją aiškesnę, objektyvesnę bei pritraukti į teisėjų atrankas daugiau pretendentų, iš esmės pakeista Atrankos komisijos darbo tvarka.
- Privalomas visų pretendentų dalyvavimas Atrankos komisijos posėdžiuose bei išsamesnis, o esant poreikiui ir papildomas visų ar dalies pretendentų vertinimas.
- Atrankos metu klausoma atsitiktiniu būdu atrinktų pretendentų teisėjų vedamų posėdžių garso įrašų, kurie leidžia spręsti apie teisėjo bendravimą su bylos šalimis, jo nešališkumą ir kompetenciją.
- Pradėtos organizuoti visų teismo darbuotojų anoniminės apklausos, kurios rengiamos paskelbus atranką į teismo pirmininko ir/ar jo pavaduotojo pareigas. Jos leidžia ne tik susidaryti kolektyvo nuomonę apie pretendentą, skatina teismo bendruomenės įtraukimą, bet ir padeda geriau perprasti konkrečiuose teismuose egzistuojančias problemas.
- Ypatingas dėmesys skiriamas atrankos proceso viešinimui – ataskaitiniu laikotarpiu Atrankos komisijos išvados su priimtų sprendimų motyvais dėl tinkamiausių kandidatų po jų pasirašymo skelbiamos Nacionalinės teismų administracijos interneto svetainėje, savo iniciatyva komisija įsipareigojo kasmet pateikti visuomenei savo veiklos ataskaitą.

PASIŪLYMAI ATRANKOS PROCESO TOBULINIMUI

- Pretendentai ne kartą išsakė pastebėjimus, kad egzistuojanti atrankos tvarka, kuomet teisėjų padėjėjai automatiškai gauna didesnę balą už stažą, gali būti diskriminuojanti kitų pretendentų atžvilgiu. Ši nuomonė nėra visiškai pagrįsta, nes Atrankos komisija sprendžia dėl tinkamiausių pretendentų nebūtinai vadovaudamasi tik surinktais balais, tačiau, Atrankos komisijos nuomone, teisėjų padėjėjai neturėtų būti privilegijuojami vien už stažą gaunamais balais. Siūloma Atrankos komisijos nariams suteikti galimybę savo nuožiūra bei įsitikinimu vertinti konkretaus pretendento teisinį darbo stažą, atsižvelgiant į realią praktinę asmens profesinę, ypač gyvenimišką, patirtį. Tikimasi, kad šis siūlymas padės į teisėjų atranką pritraukti dar daugiau ir įvairesnės profesinės ir gyvenimiškos patirties turinčių teisės profesionalų.

- Ypatinę dėmesį skirti teismų pirmininkų nuomonei apie pretendentes, kad jų teikiama nuomonė apie pretendentes būtų kiek įmanoma išsamesnė ir objektyvesnė (pagrįsta konkrečiais duomenimis, informacija apie konkretų pretendentą) bei diferencijuota (skirta konkrečiam asmeniui apibūdinti, o ne formali arba, dar blogiau, su protegavimo elementais). Atrankos komisija skatina teismų vadovus būti aktyvesnius pretendentų į teisėjus atrankoje, rodyti iniciatyvą, asmeniškai susitikti su kiekvienu asmeniu, pretenduojančiu į jo teismą, ir tik tuomet rašyti rekomendaciją.

- Vertindama kandidatus, Atrankos komisija ypač akcentuoja pretendentų žmogiškųjų savybių vertinimą, o ne formalų, „popierinį“. Teisėjo darbas yra emociškai sunkus, todėl Atrankos komisija sieks geriau įvertinti psichologinį pretendentų pasirengimą šiam darbui, kad į teisėjų korpusą patektų tik geriausi, psichologiškai pasirengę asmenys. Tas bus daroma specialiais testais.

- Siūlys mokslo institucijoms atlikti išsamų teisėjų atrankos procedūrų lyginamąjį tyrimą kitose šalyse, siekiant perimti gerąją patirtį, ypač vertinant pretendentų emocinį, socialinį intelektą bei vertybines nuostatas. Taip pat suorganizuos konferenciją ar apvalaus stalo diskusiją Atrankos komisijos darbo tobulinimo tema, išklausant pačių paskirtų teisėjų, teismų pirmininkų, teismų administracijos, pretendentų, akademinės bendruomenės bei kolegų iš kitų Europos šalių nuomones ir pasiūlymus.

APIE ATRANKOS KOMISIJOS VEIKLĄ TRUMPAI

- Visuomenės atstovų aktyvus įsitraukimas į Atrankos komisijos veiklą, per sąlyginai neilgą laikotarpį pretendentų į teisėjus bei teismo vadovus atranką padarė objektyvesnę, viešesnę, priartintą prie žmogiškos patirties, t. y. padarė ne tokią formalią.
- Ataskaitinio laikotarpio statistiniai duomenys parodė, kad spartėja pretendentų vertinimas, yra sudarytos tinkamos sąlygos operatyviau priimti sprendimus dėl pretendentų paskyrimo į laisvas teisėjų vietas. Laisvų etatų teismuose skaičiaus mažėjimas turi tiesioginės įtakos teisėjų darbo krūvio paskirstymui, bylų nagrinėjimo terminų trumpėjimui.
- Nustatyta, kad atnaujinta atrankos procedūra sudaro palankias sąlygas rotacijos principo įgyvendinimui teismų sistemoje, teisėjo profesiją įgyja naujos kartos teisės specialistai, o tai garantuoja teisėjų korpuso nuolatinį atsinaujinimą bei atvirumą visuomenei.
- Naujos sudėties Atrankos komisija siekia būti aktyvaus motyvavimo komisija, skatinančia pretenduojančius asmenis realizuoti savo užsibrėžtus tikslus, o teismų vadovus ir teismų kolektyvus tapti Atrankos komisijos pagalbinku ieškant kiekvienam teismui reikalingiausio ir tinkamiausio teisėjo.

Jūsų pasiūlymų ir pastabų visuomet laukiame:

Komisijos pirmininkas: Eugenijus Laurinaitis, el. paštas eugenijus.laurinaitis@gmail.com

Atsakingas už ryšius su visuomene: Aurimas Perednis, el. paštas aurimas.perednis@gmail.com,
tel. 8 652 55 162